

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม รหัส ส๒
๒๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เวลา ๑๐ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๑ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ ส ๑.๑ รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ส ๑.๑ ม.๒/๘ อธิบายธรรมคุณและข้อธรรมสำคัญในกรอบอริยสัจ ๔ หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนดเห็นคุณค่าและนำไปพัฒนาแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

ตัวชี้วัด ส ๑.๑ ม.๒/๑๑ วิเคราะห์การปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการดำรงตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๒. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หลักธรรมเปรียบเสมือนแก่นของพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงค้นพบแล้วนำมาเผยแผ่แก่มวลมนุษย เมื่อทุกคนเข้าใจและเห็นคุณค่านำไปปฏิบัติย่อมเกิดผลดีต่อผู้ปฏิบัติและสังคมส่วนร่วม

๓. สาระการเรียนรู้

๓.๑ ด้านความรู้

๑) พระรัตนตรัย : ธรรมคุณ ๖

๒) อริยสัจ ๔

- ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
- สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)
- นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)
- มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

๓) พุทธศาสนสุภาษิต

๔) การปฏิบัติตนตามหลักธรรม

๓.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ

๑) กระบวนการกลุ่ม

๒) กระบวนการสืบเสาะหาความรู้

๓) วิเคราะห์ความสำคัญของธรรมคุณ ๖ และนำไปปฏิบัติได้

๔) วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบและนำแนวทางไปแก้ไขความทุกข์จากหลักธรรมอริยสัจ ๔ และพุทธศาสนสุภาษิตได้

๓.๓ เจตคติ

เห็นคุณค่าการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ

๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

๖. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- นักเรียนเขียนแผนผังมโนทัศน์ เรื่อง หลักธรรมอริยสัจ ๔
- นักเรียนเขียนแผนผังมโนทัศน์ เรื่อง พุทธศาสนาสุภาสิต

๗. การวัดผลประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญพระพุทธศาสนา	- แบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญพระพุทธศาสนา	- นักเรียนสอบ ตั้งแต่ ๑๐ คะแนน ถือว่าผ่านเกณฑ์
ตรวจให้คะแนนแผนผังมโนทัศน์ เรื่อง หลักธรรมอริยสัจ ๔	แผนผังมโนทัศน์ เรื่อง หลักธรรม อริยสัจ ๔	- นักเรียนประเมินได้ ๕ คะแนนขึ้นไป ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ ถือว่าผ่านเกณฑ์
ตรวจให้คะแนนแผนผังมโนทัศน์ เรื่อง พุทธศาสนาสุภาสิต	แผนผังมโนทัศน์ เรื่อง พุทธศาสนาสุภาสิต	- นักเรียนประเมินได้ ๕ คะแนนขึ้นไป ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้ ถือว่าผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมินการสอบประจำหน่วยการเรียนรู้

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง
ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญพระพุทธศาสนา	ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญพระพุทธศาสนา คะแนน ๑๖ - ๒๐ คะแนน	ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญพระพุทธศาสนา คะแนน ๑๐ - ๑๕ คะแนน	ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญพระพุทธศาสนา คะแนน ๑ - ๙ คะแนน

เกณฑ์การประเมินแผนผังมโนทัศน์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (๘-๑๐ คะแนน)	พอใช้ (๕-๗ คะแนน)	ปรับปรุง (๑-๔ คะแนน)
๑) เนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาไม่เป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดยังไม่ครอบคลุม - เนื้อหายังไม่สอดคล้อง
๒) รูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบถูกต้องตามที่กำหนด - รูปแบบแปลกใหม่ - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบแปลกใหม่ - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปภาพมีสีสันสวยงาม แต่ รูปภาพไม่สัมพันธ์กับเนื้อหา

๘. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑ เรื่อง พระรัตนตรัย : ธรรมคุณ ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมาย พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖) ได้
๒. ท่องบทสวดสรรเสริญพระธรรมคุณ ๖ ได้
๓. วิเคราะห์ความสำคัญของธรรมคุณ ๖ และนำไปปฏิบัติได้
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของพระรัตนตรัยและนำมาประยุกต์ใช้เป็นแบบอย่างการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันได้

ชีวิตประจำวันได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบการสอนการใช้เทคนิค STAD)

ซึ่งมีขั้นตอนการสอนแบ่งเป็น ๔ ขั้นตอน ได้แก่

- ๑) ชี้นำเสนอบทเรียนทั้งชั้น
- ๒) ชั้นศึกษากลุ่มย่อย
- ๓) ชั้นทดสอบย่อยรายบุคคล
- ๔) ชั้นคิดคะแนนความก้าวหน้ารายบุคคล

ชี้นำเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น

ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

- ๑) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา
- ๒) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕-๗ กลุ่ม คละคนเก่ง ปานกลาง อ่อน โดยให้มีสมาชิกเท่ากัน

๓) ครูให้แต่ละกลุ่มเปิดชิ้นส่วนรูปภาพจากสื่อการเรียน PowerPoint Presentation ซึ่งมีหมายเลขปิดทับอยู่ แต่ละกลุ่มจะได้รับการเปิดกลุ่มละ ๒ แผ่นป้ายเท่านั้น และเวียนกันตอบ เมื่อสิทธิ์ของกลุ่มที่ได้เปิดแผ่นป้ายมีสิทธิ์ตอบ ถ้าตอบผิดจะถูกตัดสิทธิ์ในการเปิดแผ่นป้ายและตอบคำถามต่อไป

๔) ถูกครูชมเชยกลุ่มที่ตอบ ในกรณีที่ไม่มีกลุ่มใดตอบได้ครูเฉลยภาพปริศนา คือ ภาพพระรัตนตรัย

๕) ครูตั้งคำถามว่า นักเรียนรู้ความหมายและองค์ประกอบของพระรัตนตรัยหรือไม่ โดยให้นักเรียนร่วมกันอธิบายตามความเข้าใจของนักเรียน

ขั้นสอน

๖) นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายในประเด็น พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖) และความสำคัญของการระลึกเห็นคุณความดีของพระรัตนตรัย เพื่อเป็นความรู้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มต่อไป

๗) นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)

ขั้นสรุป

๘) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปโดยการอภิปรายในประเด็นพระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖) และความสำคัญของการระลึกเห็นคุณความดีของพระรัตนตรัย

ขั้นศึกษากลุ่มย่อย

๙) ครูดำเนินกิจกรรม บทสวดสรรเสริญธรรมคุณ ๖ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- แต่ละกลุ่มรับซองกิจกรรมกลุ่มละ ๑ ซอง

- ในซองกิจกรรมประกอบด้วยบัตรคำเป็นบทสวดสรรเสริญธรรมคุณ จำนวน ๖ แผ่น คำแปล จำนวน ๖ แผ่น และกระดาษ A 4 กลุ่มละ ๑ แผ่น

- แต่ละกลุ่มรวมกันแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันก่อนทำกิจกรรม เป็นเวลา ๓ นาที

- แต่ละกลุ่มร่วมช่วยกันเรียงบทสวดสรรเสริญธรรมคุณ และคำแปล ติดลงบนกระดาษ A4 ให้ถูกต้องภายใน ๔ นาที

- เมื่อหมดเวลาครูเก็บกระดาษ A4 ของแต่ละกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนกันตรวจคำตอบกลุ่มใดที่เรียงลำดับได้ถูกต้องจะได้คะแนนมากที่สุดเป็นกลุ่มชนะเลิศกิจกรรมดังกล่าว ครูชมเชยกลุ่มที่ชนะเลิศ

ขั้นทดสอบย่อยรายบุคคล

๑๐) นักเรียนศึกษาและปฏิบัติตามใบงานที่ ๑.๑ เรื่องพระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖) โดยใช้เวลาในการศึกษาและปฏิบัติตามใบงาน ๑๐ นาที

ขั้นคิดคะแนนความก้าวหน้ารายบุคคล

๑๑) ครูเฉลยแล้วให้นักเรียนผลัดกันตรวจคำตอบใบงานที่ 1 แล้วนำคะแนนของสมาชิกทุกคนมารวมกันและหาค่าเฉลี่ย เพื่อหาค่าคะแนนเป็นคะแนนของกลุ่ม

๑๒) กลุ่มใดมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดเป็นผู้ชนะเลิศ

ขั้นยกย่องความสำเร็จของกลุ่ม

๑๓) ครูชมเชยกลุ่มนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และตีประกาศผลคะแนนหน้าชั้นเรียน

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖) เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ชิ้นส่วนรูปภาพพระรัตนตรัยจากสื่อการเรียน PowerPoint Presentation หรือรูปภาพ
- ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)
- ซองกิจกรรมบทสวดสรรเสริญธรรมคุณ ๖
- บัตรคำบทสวดสรรเสริญธรรมคุณ ๖
- บัตรคำแปลบทสวดสรรเสริญธรรมคุณ ๖
- กระดาษ A 4 กลุ่มละ ๑ แผ่น
- ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)
- ใบงานที่ ๑.๒ พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจใบงานที่ ๑.๑	ใบงานที่ ๑.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- สังเกตการณ์ท่องบทสวด สรรเสริญ - ตรวจใบงานที่ ๑.๒	ใบงานที่ ๑.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และ การมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับ พอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๒ เรื่อง ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ : อายตนะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบาย ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ อายตนะ เป็นองค์ประกอบของชีวิตมนุษย์มีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตได้
- วิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขปัญหาชีวิตจากความสัมพันธ์ ชั้น ๕ อายตนะ ที่ก่อให้เกิดความทุกข์ได้
- แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของ ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ อายตนะ นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ ๔ และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ ๔

- ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง
- ครูนำประวัติรูปภาพและการดำเนินชีวิตของนางแบบระดับโลกคนไทย ยุ้ย รัชญา เพชรกันหา ให้ นักเรียนดู จากนั้นครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับภาพนี้และประวัติของนางแบบระดับโลกของประเทศไทยในประเด็นต่อไปนี้
 - ปัญหาชีวิตของเธอเกิดจากสาเหตุใด
 - ภาพเหล่านี้เป็นภาพเกี่ยวข้องกับอะไรของหลักธรรมอริยสัจ ๔
 - นักเรียนคิดว่ามีแนวทางแก้ไขได้หรือไม่
- ครูให้นักเรียนตัวแทน ๑-๒ คน ออกมาตอบประเด็นคำถาม จากนั้นครูเชื่อมโยง ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ อายตนะ ไปสู่ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน
- ตัวแทนนักเรียนและละกลุ่มจับฉลากหมายเลขปัญหาที่ได้รับไปศึกษาเป็นกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ตามใบงานที่ ๒.๑
 - กรณีศึกษาที่ ๑ หลายชีวิต
 - กรณีศึกษาที่ ๒ ฤทธิ์สุรา
 - กรณีศึกษาที่ ๓ ทารกถูกทิ้งใต้สะพานลอย พบรถป้ายแดงบีบแตรคล้ายส่งสัญญาณ
 - กรณีศึกษาที่ ๔ สลดนักเรียนหญิงอายุ ๑๔ น้อยใจยายห้ามเที่ยวสงกรานต์ผูกคอตับ
 - กรณีศึกษาที่ ๕ สาวชดโหดอร์ประชดรัก ปมน้อยใจแฟนหนุ่มต่างชาติ

ชั้นระดมสมอง

๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมายไปศึกษากรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง ทุกซ์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ อายุตนเอง โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร
- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้นและอายุตนเองอย่างไร
- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง
- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร

ชั้นวิเคราะห์ปัญหา

๗) ครูแจกกระดาษปรีฟให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) แต่ละกลุ่มจัดทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร
- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้นและอายุตนเองอย่างไร
- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง
- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร

ชั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ชั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ชั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) นักเรียนลงความเห็นว่าคุณภาพใดมีผลงานดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ
- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ
- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง ทุกซ์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ อายุตนเอง เป็น การบ้าน

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง ทุกซ์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ อายุตนเอง
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
- ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง ทุกซ์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ อายุตนเอง จากกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง
- ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง ทุกซ์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕ อายุตนเอง
- กระดาษปรีฟเขียนแผนผังมโนทัศน์

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจสอบงานที่ ๒.๑	ใบงานที่ ๒.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจสอบงานที่ ๒.๒	ใบงานที่ ๒.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๓ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายสมุทัย (ธรรมที่ควรละ) หลักกรรม : สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ เป็นองค์ประกอบของการกระทำกรรมดีกรรมชั่วได้
- วิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการกระทำกรรมชั่วที่ก่อให้เกิดความทุกข์ได้
- แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
- ตระหนักและเห็นคุณค่าของ สมุทัย(ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ นำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบกรรมดีในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ ๔ และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ ๔

๑) ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง

๒) ครูนำภาพข่าวรูปภาพ น้องเมย์ รัชชก อินทนนท์ คว่าแชมป์แบดมินตันชิงแชมป์โลกที่จีน ให้นักเรียนดู จากนั้นครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้

(ข่าว นื่องเมย์ รัชชก อินทนนท์ ชนะคว้าแชมป์แบดมินตันชิงแชมป์โลกที่จีน : นื่องเมย์ รัชชก อินทนนท์ นักแบดมินตันเจ้าของแชมป์คนแรกของไทย ทำให้ประเทศไทย มีชื่อเสียงไปทั่วโลก คนไทยไม่แพ้ใครในโลก นื่องเมย์ที่ ๑ ของโลก โดยสามารถเอาชนะ Li Xuerui ลี เสือรู่ย์ นักแบดมินตันมือ ๑ ของโลกจากประเทศจีน ๒ ต่อ ๑ เซตในการแข่งขันแบดมินตันชิงแชมป์โลกที่ประเทศจีน เป็นแชมป์โลกแบดมินตันที่มีอายุน้อยที่สุด)

- นื่องเมย์มีสิ่งใดที่สนับสนุนให้ประกอบกรรมดี และส่งผลต่อนื่องเมย์อย่างไร

๓) ครูให้นักเรียนตัวแทน ๑-๒ คน ออกมาตอบประเด็นคำถาม จากนั้นครูเชื่อมโยง สมุทัย(ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ ไปสู่ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน

๕) ตัวแทนกลุ่มจับฉลากหมายเลขปัญหาที่ได้รับไปศึกษาเป็นกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ตามใบงานที่ ๓.๑

- กรณีศึกษาที่ ๑ ภาพอดีตนายกรัฐมนตรีนานนท์ ปันยารชุน
- กรณีศึกษาที่ ๒ ภาพการจับกุมขบวนการยาเสพติด
- กรณีศึกษาที่ ๓ ภาพผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลทีมชาติไทย เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง
- กรณีศึกษาที่ ๔ ภาพนางสาวไทย และนางงามจักรวาล พรทิพย์ นาครห์ญกนก
- กรณีศึกษาที่ ๕ ภาพชุมชนแออัด

๖) นักเรียนสืบค้นข้อมูลกรณีตัวอย่างจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพิ่มเติม

ขั้นระดมสมอง

๗) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมายไปศึกษากรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ครูแจกใบความรู้ที่ ๓.๑ เรื่องหลักกรรม : สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ

- ภาพที่เกี่ยวข้องเป็นหลักกรรมอะไร
- สอดคล้องกับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร
- สาเหตุที่บุคคลหรือสถานที่เกี่ยวข้องได้รับผลของการกระทำอย่างไร
- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

๘) ครูแจกกระดาษปรู๊ฟให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๙) แต่ละกลุ่มจัดทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- ภาพที่เกี่ยวข้องเป็นหลักกรรมอะไร
- สอดคล้องกับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร
- สาเหตุที่บุคคลหรือสถานที่เกี่ยวข้องได้รับผลของการกระทำอย่างไร
- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๑๐) ระหว่างการทำแผนผังให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๑) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๒) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ชั้นรายงานผล

๑๓) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๔) นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติใดมีผลงานที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ
- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ
- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๕) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ เป็นการบ้าน

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจใบงานที่ ๓.๑	ใบงานที่ ๓.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจใบงานที่ ๓.๒	ใบงานที่ ๓.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๔ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายสมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ เป็นองค์ประกอบของการกระทำกรรมดีกรรมชั่วได้

๒. วิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการกระทำกรรมชั่วที่ก่อให้เกิดความทุกข์ได้

๓. แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้

๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของ สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ นำมาประยุกต์ใช้ในการประกอบกรรมดีในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ ๔ และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ ๔

๑) ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง

๒) ครูยกกรณีตัวอย่างแล้วให้นักเรียนร่วมวิเคราะห์ทีละประเด็นต่อไปนี้

กรณีตัวอย่าง : สุนิสาเข้าไปช้อปปิ้งในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง เพื่อนำมาเลี้ยงลูกที่เพิ่งคลอดได้ ๓ เดือน เนื่องจากไม่มีเงินซื้อ สุนิสาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้ การกระทำของสุนิสาบกพร่องในเรื่องอะไรจึงได้รับผลการกระทำ

๓) ครูให้ตัวแทนนักเรียน ๑-๒ คน ออกมาตอบประเด็นคำถาม จากนั้นครูเชื่อมโยง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ ไปสู่ขั้นทำความเข้าใจกับปัญหา

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

๔) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน

๕) ตัวแทนกลุ่มจับฉลากหมายเลขปัญหาที่ได้รับไปศึกษาเป็นกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ตามใบงานที่ ๔.๑

- กรณีศึกษาที่ ๑ พิษสุรา
- กรณีศึกษาที่ ๒ การหมกมุ่นในเรื่องเพศได้ก่อให้เกิดปัญหา
- กรณีศึกษาที่ ๓ ฝึการพนัน
- กรณีศึกษาที่ ๔ ตีกันและอีกแล้ว วัยรุ่น! คอนเสิร์ตคาราบาว-เสก
- กรณีศึกษาที่ ๕ สมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทย

ขั้นระดมสมอง

๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมายไปศึกษากรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ครูแจกใบความรู้ที่ ๔.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร
- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร
- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง
- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหได้อย่างไร

๗) ครูแจกกระดาษปฐพีให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคืออะไร
- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไร สอดคล้องกับ อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร
- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง
- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหได้อย่างไร

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ขั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติใดมีผลงานที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ
- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ
- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๔.๒ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อุกุศลกรรมบถ ๑๐

อบายมุข ๖ เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๔.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
- ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖
- ใบงานที่ ๔.๒ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖
- กระดาษปรีฟเขียนการสร้างแผนผังมโนทัศน์

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจสอบใบงานที่ ๔.๑	ใบงานที่ ๔.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจสอบใบงานที่ ๔.๒	ใบงานที่ ๔.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และ การมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตาม หลักธรรมของศาสนาที่นับถือ ระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๕ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลु) : สุข ๒ สามิส นิรามิส

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายนิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข เป็นองค์ประกอบของการดับทุกข์ได้
๒. วิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติตนเพื่อการดับทุกข์ได้
๓. แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของ นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข นำมาประยุกต์ใช้ในเป็นการดับทุกข์ในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ ๔ และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ ๔

๑) ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง

๒) ครูยกกรณีตัวอย่างให้นักเรียนโดยดูคลิปจาก <http://www.Youtube.com> เรื่อง ปู่เย็น แม่่า ทรนงแห่งลุ่มน้ำเพชรบุรี แล้วซักถามนักเรียนเกี่ยวกับนายเย็น แก้วมะณี เจ้าของสมญานาม “แม่่าทรนง” แห่งลุ่มน้ำเพชรบุรี ในประเด็นต่อไปนี้

- ความสุขของปู่เย็น คืออะไร
- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากคลิปวิดีโอดังกล่าว

๓) ครูให้นักเรียนตัวแทน ๑-๒ คน ออกมาตอบประเด็นคำถาม จากนั้นครูเชื่อมโยง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข ไปสู่ขั้นทำความเข้าใจกับแบบอย่างที่ดีในการดับทุกข์สร้างความสุข

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

- ๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน
- ๕) ให้ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มมารับกรณีตัวอย่างศึกษา และปฏิบัติตามใบงานที่ ๕.๑ ความสงบ เย็น และเป็นสุข คือสัมผัสแรกของผู้มีโอกาสเข้าถึง "แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด" แห่งเสถียรธรรมสถาน

ขั้นระดมสมอง

๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมายไปศึกษากรณีศึกษา ครูแจกใบความรู้ที่ ๕.๑ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ

- ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาคือปัญหาอะไร
- สาเหตุของปัญหามีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร และสอดคล้องกับสามิสสุข นิรามิสสุข อย่งไร
- ผลของการแก้ปัญหามีผลดีต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร
- สามารถนำแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาจากกรณีศึกษาได้อย่างไร

ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

๗) ครูแจกกระดาษปฐพีให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) นักเรียนทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาคือปัญหาอะไร

- สาเหตุของปัญหามีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร และสอดคล้องกับสามิสสุข นิรามิสสุข

อย่างไร

- มีผลของการแก้ปัญหามีผลต่อการดำเนินชีวิตอย่างไร

- สามารถนำแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาจากกรณีศึกษาได้อย่างไร

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ขั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) ครูให้นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ

- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ

- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕.๒ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรา

มิสสุข และทำแบบทดสอบหลังเรียน เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๕.๑ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข

- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

- ใบงานที่ ๕.๑ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข จากกรณีศึกษา

ความสงบ เย็น และเป็นสุข คือสัมผัสแรกของผู้มีโอกาสเข้าใจ "แมซีคันสนีย์ เสถียรสุด" แห่งเสถียรธรรมสถาน

- ใบงานที่ ๕.๒ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ สามิสสุข นิรามิสสุข

- กระดาษปฐพีเขียนแผนผังมโนทัศน์

- <http://www.youtube.com> เรื่อง ปู่เย็น เต่าพระนงแห่งลุ่มน้ำเพชรบุรี

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจสอบงานที่ ๕.๑	ใบงานที่ ๕.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจสอบงานที่ ๕.๒	ใบงานที่ ๕.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๖ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรฺณธรรม ๖

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรฺณธรรม ๖ เป็นองค์ประกอบของหนทางดับทุกข์ได้
๒. วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติตนเพื่อเป็นหนทางในการดับทุกข์ได้
๓. แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรฺณธรรม ๖ นำมาประยุกต์ใช้ในการเป็นหนทางการดับทุกข์ในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ ๔ และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ ๔

- ๑) ครุณาเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง
 - ๒) ครุณานิทานธรรม (ท่า) ตอน (๓๓) เพื่อนกับท่าน ว. วชิรเมธี ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ นิทานธรรม (ท่า) ตอน (๓๓) เพื่อนกับท่าน ว. วชิรเมธี ในประเด็นต่อไปนี้
 - ในนิทานธรรม (ท่า) ตอน (๓๓) เพื่อน เพื่อนมีกี่ประเภท และเพื่อนที่นักเรียนสนิทมากที่สุดมีลักษณะอย่างไร
 - ๓) ตัวแทนนักเรียน ๑-๒ คน ออกมาตอบประเด็นคำถาม จากนั้นครูเชื่อมโยง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรฺณธรรม ๖ ไปสู่ขั้นทำความเข้าใจกับหนทางในการดับทุกข์

ชั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

- ๔) แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน
๕) ตัวแทนกลุ่มจับฉลากหมายเลขปัญหาที่ได้รับไปศึกษาเป็นกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ตามใบงานที่ ๖.๑

- กรณีศึกษาที่ ๑ BORN TO BE HERO 'ฮีโร่' เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง
- กรณีศึกษาที่ ๒ เด็กอานาจา สอบเข้า ม.มหิดล ได้อันดับ ๑ แต่ฐานะยากจนซ้ำพ่อป่วย/วอน

สมทบทุน

- กรณีศึกษาที่ ๓ บินท์ บรรลือฤทธิ์ รับรางวัลดารานักแสดงที่มีจิตอาสาดีเด่น
- กรณีศึกษาที่ ๔ “หมอซุน” น.พ.ชุลกิฟลี ยูโซะ ได้รับรางวัลแพทย์ตัวอย่างภาคใต้ปี ๕๗
- กรณีศึกษาที่ ๕ ดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ อดีตเด็กเร่รอนตื่นนอน จนเรียนจบดอกเตอร์

ชั้นระดมสมอง

๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมายไปศึกษากรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ครูแจกใบความรู้ที่ ๖.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ๖ โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ ร่วมกัน คือ

- หลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ๖ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ
- จากกรณีศึกษา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ๖

อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ
- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรมบุพพนิมิตของ

มัชฌิมาปฏิบัติ ๖

ชั้นวิเคราะห์ปัญหา

๗) ครูแจกกระดาษปฐพีให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) นักเรียนทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- หลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ๖ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ
- จากกรณีศึกษาการกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ๖

อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ
- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม

บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติ ๖

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติม ข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ชั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ
- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ
- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๖.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติา ดรฺณธรรม 6 เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๖.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติา ดรฺณธรรม ๖
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
- ใบงานที่ ๖.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติา ดรฺณธรรม ๖

จากกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง

- ใบงานที่ ๖.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิบัติา ดรฺณธรรม ๖
- กระดาษปรีฟเขียนแผนผังมโนทัศน์
- <http://www.youtube.com> เรื่อง นิทานธรรม (ทำ) ตอน (๓๓) เพื่อน กับท่าน ว. วชิรเมธี

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจใบงานที่ ๖.๑	ใบงานที่ ๖.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจใบงานที่ ๖.๒	ใบงานที่ ๖.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือ ระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่าน เกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๗ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริวัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริวัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นองค์ประกอบของหนทางดับทุกข์ได้
๒. วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติตนเพื่อเป็นหนทางในการดับทุกข์ได้
๓. แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริวัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ นำมาประยุกต์ใช้ในการเป็นหนทางการดับทุกข์ในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ 4 และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ 4

- ๑) ครุณาเข้าสู่เรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บาน และทำท่าทางประกอบเพลง
- ๒) ครุณาหลักการสอนของคนเวียดนามมาให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และให้ช่วยกันวิเคราะห์การดำรงชีวิตประจำวันของเด็กเวียดนาม
 - วันนี้เธอช่วยพ่อแม่ทำงานอะไรบ้าง
 - วันนี้เธอทำความดีกับคนอื่นอย่างไรบ้าง
 - ที่บ้านเธอมีข้าวท้องกินอะไรน่าสนใจบ้าง
 - มีข้าวเปลี่ยนแปลงอะไรในประเทศเธอบ้าง
 - ในโลกของเรามีอะไรเปลี่ยนแปลงไปบ้าง

๓) ครูให้ตัวแทนนักเรียน ๑-๒ คน ออกมาวิเคราะห์การ ดำรงชีวิตประจำวันของเด็กเวียดนามในการทำ ความดี จากนั้นครูเชื่อมโยง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริวัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ ไปสู่ขั้นทำ ความเข้าใจกับหนทางในการดับทุกข์

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

- ๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน
- ๕) ให้ทุกคนตั้งใจดูภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะ และปฏิบัติ ตามใบงานที่ ๗.๑

ขั้นระดมสมอง

- ๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมาย ครูแจกใบความรู้ที่ ๗.๑ เรื่องมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริวัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ
 - หลักธรรมกุศลจริวัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

- จากภาพยนตร์โฆษณา ลูกชายคนกวาดขยะ การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม กุศลจริฎฐิติ
ธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม กุศลจริฎฐิติธรรม

๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

- จากภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะ นักเรียน
อภิปรายเกี่ยวกับลักษณะครอบครัวในสังคมไทยปัจจุบัน พร้อมวิเคราะห์ถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน

ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

๗) ครูแจกกระดาษปฐพีให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) ให้นักเรียนทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- หลักธรรมกุศลจริฎฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

- จากภาพยนตร์โฆษณา ลูกชายคนกวาดขยะ การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม กุศลจริฎฐิติ

ธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม

กุศลจริฎฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

- จากภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะ นักเรียน
อภิปรายเกี่ยวกับลักษณะครอบครัวในสังคมไทยปัจจุบัน พร้อมวิเคราะห์ถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติม
ข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้อุ้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ขั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) ครูให้นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ

- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ

- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริฎฐิติธรรม ๔

กุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๗.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจรรยาธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐
- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
- ใบงานที่ ๗.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจรรยาธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐
- ใบงานที่ ๗.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจรรยาธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐
- กระดาษปรู๊ฟเขียนแผนผังมโนทัศน์
- ภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะ

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจใบงานที่ ๖.๑	ใบงานที่ ๖.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจใบงานที่ ๖.๒	ใบงานที่ ๖.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

ชั่วโมงที่ ๘ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘ เป็นองค์ประกอบของหนทางดับทุกข์ได้
๒. วิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติตนเพื่อเป็นหนทางในการดับทุกข์ได้
๓. แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าของมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘ (ประพฤติตี เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) นำมาประยุกต์ใช้ในการเป็นหนทางการดับทุกข์ในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจหลักธรรมอริยสัจ ๔ และหมวดธรรมของปัญหาตามหลักธรรมอริยสัจ ๔

๑) ครูทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง

๒) ครูนำคลิปโฆษณา สสส. โทรหาแอ็ด ตอน สสส.ค่าเหล่า ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับโฆษณา ตอน สสส.ค่าเหล่า ในประเด็นต่อไปนี้

- จากกรณีตัวอย่าง โฆษณา ตอน สสส.ค่าเหล่า ส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมอย่างไร

๓) ตัวแทนนักเรียน ๑-๒ คน ออกมาวิเคราะห์จากประเด็น โฆษณา ตอน สสส.ค่าเหล่า จากนั้นครูเชื่อมโยง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) ไปสู่ขั้นทำความเข้าใจกับหนทางในการดับทุกข์

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน

๕) นักเรียนทุกคนศึกษาจากกรณีศึกษา มนุษย์เพนกวิน เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรใช้เท้าวาดภาพ คำว่าปริญา แล้วปฏิบัติตามใบงานที่ ๘.๑

ขั้นระดมสมอง

๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมาย ครูแจกใบความรู้ที่ ๘.๑ เรื่องมรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ

- หลักธรรม : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

- จากกรณีศึกษา มนุษย์เพนกวิน เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรใช้เท้าวาดภาพ คำว่าปริญา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

ขั้นวิเคราะห์ปัญหา

๗) ครูแจกกระดาษปฐพีให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) นักเรียนทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- หลักธรรม : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

- จากกรณีศึกษา มนุษย์เพนกวิน เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรใช้ทำวาดภาพ คำว่าปริญา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม

สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ขั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติใดมีผลงานที่ดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ

- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ

- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบหมายให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) เป็นการบ้าน

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๘.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

- ใบงานที่ ๘.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

- ใบงานที่ ๘.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัญญา ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

- กระดาษปรีฟเขียนแผนผังมโนทัศน์

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจสอบใบงานที่ ๘.๑	ใบงานที่ ๘.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจสอบใบงานที่ ๘.๒	ใบงานที่ ๘.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

**ชั่วโมงที่ ๙-๑๐ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนา
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข**

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของคำว่า บริโภคนิยม วัตถุนิยม ทุนนิยมและสันติสุขได้
๒. วิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขของการปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้
๓. วิเคราะห์แก้ปัญหาจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ได้
๔. ตระหนักและเห็นคุณค่าการปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้ (ใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน (PBL))

ขั้นทำความเข้าใจการปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- ๑) ครูนำเข้าสู่บทเรียน ทักทายนักเรียนสร้างความสัมพันธ์โดยใช้เพลงสร้างสมาธิดอกไม้บานและทำท่าทางประกอบเพลง
- ๒) ครูเล่าประสบการณ์ของนักเรียนรุ่นพี่ที่จบชั้น ม.๖ ไปทำงานที่กรุงเทพฯ ในโรงงานอุตสาหกรรม บริษัทห้างร้านต่างๆ ต้องทำงานเพิ่มเวลาทำงาน แล้วครูตั้งประเด็นต่อไปนี้

- เกิดอะไรขึ้นในปัญหาที่ครูนำเสนอ อะไรเป็นสาเหตุทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น และมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม อย่างไร

๓) ตัวแทนนักเรียน ๑-๒ คน ออกมาตอบประเด็นคำถาม จากนั้นครูเชื่อมโยงความหมายบริโภคนิยม วัตถุนิยม ทุนิยมและสันติสุข พร้อมกับการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ขั้นระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญ

๔) นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม คณะนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ให้มีจำนวนสมาชิกเท่ากัน

๕) ตัวแทนกลุ่มจับฉลากหมายเลขปัญหาที่ได้รับไปศึกษาเป็นกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ตามใบงานที่ ๙.๑

- กรณีศึกษาที่ ๑ สส.บังคับใช้กฎหมายวางปัญหาขยะ
- กรณีศึกษาที่ ๒ สั่งย้ายนายช่างรังวัด สปก.นครราชสีมา เหตุหน้าที่ดิน สปก.ไปจัดสรรขาย
- กรณีศึกษาที่ ๓ World Affairs: ความขัดแย้งระหว่างชาวพุทธกับมุสลิมในศรีลังกา

และเมียนมาร์

- กรณีศึกษาที่ ๔ เปิดข้อมูลล่าสุด “วัยรุ่นไทยคลอดลูกทุก ๔ นาที”
- กรณีศึกษาที่ ๕ มอบประกาศเกียรติคุณ "น้องทิว" เด็กจิตอาสาช่วยโบกรถหลบอุบัติเหตุ

ขั้นระดมสมอง

๖) หลังจากนักเรียนได้รับมอบหมายไปศึกษากรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง ครูแจกใบความรู้ที่ ๙.๑ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยมีประเด็นที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ร่วมกัน คือ

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตนตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา
- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด
- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในกายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร

- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

๗) ครูแจกกระดาษปฐพีให้กับนักเรียนกลุ่มละ ๑ แผ่น

๘) นักเรียนทำแผนผังมโนทัศน์เรื่องที่กลุ่มตนเองรับผิดชอบประกอบไปด้วยประเด็นดังนี้

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตนตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข
- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา
- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด
- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในกายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร
- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

ขั้นกำหนดประเด็นการเรียนรู้

๙) ระหว่างการทำแผนผังมโนทัศน์ให้นักเรียนภายในกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลส่วนที่ยังไม่ครบถ้วนและให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น

ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง

๑๐) นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

๑๑) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายความรู้เพิ่มเติมร่วมกัน

ขั้นรายงานผล

๑๒) ครูนำแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนไปติดเพื่อแสดงผลงานของแต่ละกลุ่ม

๑๓) ครูให้นักเรียนลงความเห็นว่าคุณสมบัติใดมีผลงานดีที่สุดโดยพิจารณาจากประเด็นดังนี้

- ความถูกต้อง/ครบถ้วนของเนื้อหาสาระ
- ความสวยงามและความดึงดูดความสนใจ
- รูปแบบของแผนผังมโนทัศน์มีความคิดสร้างสรรค์

๑๔) ครูมอบให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙.๒ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นการบ้าน

๑๕) ทดสอบหลังเรียนประจำหน่วยที่ ๓ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

สื่อและแหล่งเรียน

สื่อประกอบการเรียนรู้

- ใบความรู้ที่ ๙.๑ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

- ใบงานที่ ๙.๑ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จากกรณีศึกษา ๕ ตัวอย่าง

- ใบงานที่ ๙.๒ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

- กระดาษปฐพีเขียนแผนผังมโนทัศน์

แหล่งเรียนรู้

- ห้องสมุด

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
- ตรวจสอบงานที่ ๖.๑	ใบงานที่ ๖.๑	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๒-๑๕ ระดับดี ๘-๑๑ ระดับพอใช้ ๐-๗ ระดับปรับปรุง
- ตรวจสอบงานที่ ๖.๒	ใบงานที่ ๖.๒	นักเรียนที่ได้คะแนน ๑๖-๒๐ ระดับดี ๑๐-๑๕ ระดับพอใช้ ๑-๙ ระดับปรับปรุง
- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม	- มีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่นับถือระดับพอใช้ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

๙. บันทึกผลหลังสอนชั่วโมงที่.....

ผลการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๐. ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓
เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. บุคคลหว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. กงเกวียน กำเกวียน
- ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
- ค. น้ำชุ่มอยู่ใน น้ำใสอยู่นอก
- ง. ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด

๒. สันติภูริโก มีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ใดมากที่สุดในพุทธประวัติ

- ก. เจ้าชายสิทธัตถะทรงเห็นเทวทูต ๔ คือคนแก่ คนเจ็บ คนตายและบรรพชิต
- ข. ทรงประลองศิลปะศาสตร์ยกครอันหนัก ดัดสายศรเสียงสนั่นกระหึ่มเมือง
- ค. การบำเพ็ญทุกรกิริยาของพระพุทธเจ้า
- ง. การผจญมารของพระพุทธเจ้า

๓. . เมื่อครั้งที่เกิดแก้วเป็นวัยรุ่นนั้น เธอจัดว่าเป็นคนสวยคนหนึ่ง แต่ขณะนี้เมื่อเธอเข้าสู่วัยชรา ผิวหนังก็เหี่ยว ย่น ตาก็มองไม่ค่อยเห็น หูก็ตึง การกินอาหารก็ค่อนข้างลำบาก ไม่ค่อยรู้สึก ครั้นเข้าครัวทำอาหาร ตั้งหม้อแกง ที่งัวจันโหม้ เธอก็ไม่ได้กลิ่น ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับเรื่องใด

- ก. รูป
- ข. เวทนา
- ค. สัญญา
- ง. วิญญาณ

๔. น้องปุยฝ้ายจำได้ว่า เมื่อห้าปีที่แล้วตอนปิดภาคเรียน คุณแม่และคุณพ่อเคยพาไปเที่ยวบางแสน จาก เหตุการณ์นี้มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. สัญญา
- ข. เวทนา
- ค. สังขาร
- ง. วิญญาณ

๕. ความหมายของกรรมตามทัศนะของพระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. ประกอบบุญฝึ้งต่ออยู่ที่หัว
- ข. กนกพรนุ่งกางเกงขาสั้นเข้าไปทำบุญที่วัด
- ค. ขาดิชายสอบได้ที่ ๑ เขาทบทวนเนื้อที่เรียนมาทุกวัน
- ง. พลอยแสงเป็นคนอ้วนอยากผอมจึงไปดูดไขมันจากคลินิกเถื่อน

๖. การกระทำของบุคคลในข้อใดสอดคล้องกับหลักกรรมดีที่ให้ผล “สมบัติ”

ก. ทองกวาวขยันเรียนมากขึ้น เพราะไม่อยากเรียนซ้ำชั้นอีก

ข. เฉลิมพลไม่ชอบเรียนภาษาอังกฤษถูกแม่บังคับให้ท่องศัพท์ทุกวัน

ค. ฤทธิไกรต้องรีบกลับบ้านมาช่วยพ่อแม่ตั้งร้านขายเสื้อผ้าที่ตลาดนัด

ง. ประกายดาวขยันทำงานทำให้เลื่อนตำแหน่งเป็นหัวหน้างานฝ่ายบุคคล

๗. ประพันธ์ชวนสมเกียรติและสมหมายไปเที่ยวสถานบันเทิง ทั้งสามคนดื่มสุราจนมึนเมา ตอนเช้าสมเกียรติไม่สามารถไปทำงานได้ ส่วนสมหมายถือโอกาสไปเยี่ยมสมเกียรติและไม่ไปทำงานเช่นกัน สมเกียรติและสมหมายมีการกระทำที่จัดอยู่ในอบายมุขข้อใด

ก. ชอบเที่ยวกลางคืน ชอบดูการละเล่น

ข. เกียจคร้านการงาน เล่นการพนัน ชอบดูการละเล่น

ค. ดิดสุราและของมึนเมา ชอบเที่ยวกลางคืน คบคนชั่วเป็นมิตร

ง. ชอบดูการละเล่น เกียจคร้านการงาน เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร

๘. อำนาจขโมยโทรศัพท์เครื่องใหม่ของเพื่อนเพราะความอยากได้ จากเหตุการณ์นี้ตรงมีความสัมพันธ์ตรงกับอกุศลกรรมบถ ๑๐ ข้อใด

ก. กายทุจริต วจีทุจริต

ข. วจีทุจริต มโนทุจริต

ค. กายทุจริต มโนทุจริต

ง. กายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต

๙. อัถติสุข มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

ก. เต็นชัย เป็นคหบดีในจังหวัดที่ผู้คนนับถือ

ข. สีน เป็นกรรมกรรับจ้างแต่ไม่เคยเป็นหนี้ใคร

ค. กนกพร กินอาหารภัตตาคารเป็นประจำเมื่อถึงวันหยุด

ง. จินตามณีชอบเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด

๑๐. ลัดดาวัลย์ชอบทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

ก. อนวัชสุข

ข. นิรามิสสุข

ค. อนณสุข

ง. โภคสุข

๑๑. ศึกษาศึกษาแพทย์จบใหม่ หลักธรรมใดหากวิธานำไปปฏิบัติตามแล้วจะเป็นหนทางไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของชีวิตในอนาคต

ก. สุข ๒

ข. ดรุณธรรม ๖

ค. กุศลกรรมบถ ๑๐

ง. กุลจิรัฏฐิติธรรม ๔

๑๒. การรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ จะเป็นพื้นฐานให้มีทักษะในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ถูกวิธี ก่อให้เกิดการคิดอย่างมีระบบ จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. พุทธศาสนสุภาษิต
- ข. มัชฌิมาปฏิปทา
- ค. โยนิโสมนสิการ
- ง. อริยสัจ ๔

๑๓. หลักปฏิบัติในการทำให้ครอบครัวมีความสุข สอดคล้องกับกุศลจิตติธรรม ๔ ข้อใดมากที่สุด

- ก. แม่ของนกันน้อยทำบุญซีคร้วเรือนประมาณการใช้จ่ายในครอบครัว
- ข. พ่อของมนูเป็นคนรักครอบครัวและรักลูกมากชอบช่วยแม่ทำงานบ้านด้วย
- ค. แม่ของวนิดาเก็บเสื้อผ้าเก่าของตัวเองมาแก้เย็บใหม่ให้ทันสมัยใส่ไปทำงาน
- ง. พ่อและแม่ของพลอยใส่ไปเดินห้างทุกวันอาทิตย์ช่วยกันเตรียมของกินของใช้ไว้ไม่ให้ขาด

๑๔. องอาจเก็บโทรศัพท์ที่ได้จากสนามฟุตบอลจึงนำไปคืนครูประจำชั้น จากข้อความดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. กายสุจริต มโนสุจริต
- ข. วจีสุนทริต กายสุจริต
- ค. มโนสุจริต วจีสุนทริต
- ง. กายสุจริต มโนสุจริต วจีสุนทริต

๑๕. การกำหนดจิตอยู่ที่เท้า มือประสานกันไว้ด้านหน้าหรือด้านหลัง ใช้จิตกำหนดอาการที่เท้ากำลังก้าวเดินในแต่ละครั้งอย่างช้าๆ ปล่อยจิตให้พ้นจากความกังวล มีความสอดคล้องกับข้อใดมากที่สุด

- ก. กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน
- ข. จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน
- ค. ฌมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน
- ง. เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน

๑๖. “ผู้ดื่มน้ำเมาจะทำให้เกิดผลตามมาหลายประการ” ข้อความดังกล่าวใครปฏิบัติได้ถูกต้องที่สุด

- ก. เมาขับ โคนจับแน่น
- ข. ดื่มไม่ขับ กลับปลอดภัย
- ค. ดื่มและขับ กลับบ้านดีกว่า
- ง. โดดด้วยน้ำนม อย่าเสียคนด้วยน้ำเมา

๑๗. น้ำทิพย์เป็นคนเรียบร้อย พุดจาไพเราะ สุภาพ มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ มีจิตอาสา การจะทำแบบนี้อยู่สม่ำเสมอจากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ มีความสัมพันธ์หลักธรรมข้อใดมากที่สุด

- ก. วุฑฒิธรรม ๔
- ข. พรหมวิหาร ๔
- ค. สังคหวัตถุ ๔
- ง. อธิปไตย ๓

๑๘. การปกครองแบบเผด็จการ มักจะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างผู้นำประเทศกับประชาชน จากข้อความนี้มีสัมพันธกับหลักธรรมข้อใดมากที่สุด

- ก. คณาธิปไตย
- ข. อัตตาธิปไตย
- ค. โลกาธิปไตย
- ง. ธัมมาธิปไตย

๑๙. หากต้องการหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่เกิดจากความไม่รู้ ควรปฏิบัติตนตามหลักธรรมข้อใด

- ก. อคติ ๔
- ข. อริยทรัพย์ ๗
- ค. วุฑฒิธรรม ๔
- ง. พรหมวิหาร ๔

๒๐. หลักธรรมใดมีส่วนช่วยส่งเสริมความสามัคคีของคนในสังคมมากที่สุด

- ก. สังคหวัตถุ ๔
- ข. วุฑฒิธรรม ๔
- ค. พรหมวิหาร ๔
- ง. สาราณียธรรม ๔

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

เรื่อง หลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

๑. ข ๒. ค ๓. ง ๔. ค ๕. ค ๖. ง ๗. ค ๘. ค ๙. ก ๑๐. ข ๑๑. ข
๑๒. ค ๑๓. ข ๑๔. ก ๑๕. ก ๑๖. ข ๑๗. ค ๑๘. ข ๑๙. ค ๒๐. ง

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)

ตอนที่ ๔ คำชี้แจง นำตัวเลขหน้าข้อความด้านล่างมาใส่ในช่องว่างใต้ภาพให้สัมพันธ์กัน

๑. พระสาวกผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
๒. ผู้ก่อตั้งพระพุทธศาสนาและค้นพบหลักธรรม แล้วนำมาสั่งสอนชาวโลก ให้ปฏิบัติตาม
๓. สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ แล้วนำมาเผยแผ่ให้ผู้ปฏิบัติตามพึงเห็นได้ด้วยตนเอง
๔. ผู้ที่ทำหน้าที่สืบทอดพระพุทธศาสนา และนำหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบมาเผยแผ่ต่อ
๕. เป็นผู้เพียบพร้อมด้วยพระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ
๖. สิ่งที่สามารถให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแก่การปฏิบัติ
๗. เป็นหลักความจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นไปตามกาลเวลา
๘. ผู้เป็นศาสดาของศาสนาพุทธ
๙. เป็นเนืองนิตย์ของโลกและเป็นผู้ปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่อให้หลุดพ้นจากความทุกข์
๑๐. เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว พร้อมทั้งจะให้ทุกคนได้เข้ามาศึกษา พิจารณา และทดลองปฏิบัติ โดยไม่กำหนดว่าจะจะเป็นชาวพุทธเท่านั้น
๑๑. ทรงเป็นผู้ตรัสรู้ธรรมได้โดยพระองค์เอง ไม่จำเป็นต้องมีใครเป็นอาจารย์
๑๒. เมื่อนำมาปฏิบัติแล้วก็จะรู้ผลของการปฏิบัติด้วยตนเอง
๑๓. ทรงเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ สามารถฝึกบวชที่สมควรฝึกได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า
๑๔. เป็นสาวกของพระพุทธเจ้าที่พุทธศาสนิกชนควรเคารพสักการบูชา
๑๕. เป็นผู้ที่ถูกคนทั่วไป (พุทธศาสนิกชน) ควรกราบไหว้เพื่อแสดงความเคารพ

ใบงานที่ ๑.๒ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ตอนที่ ๑ ให้นักเรียนท่องบทสวดสรรเสริญธรรมคุณ ให้ถูกต้อง (สำหรับครูประเมิน ๕ คะแนน)

ผ่าน	ไม่ผ่าน

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนอ่านข่าว แล้ววิเคราะห์ลงในตาราง (๕ คะแนน)

<p>พยายามไม่ได้ ทำท้ายผ่านเฟซบุ๊ก โจ้ยกพวกพืงกลางรัชดา ไล่ตีกันกลางเมือง! โจ้ยอ่อนนุชบุก หาคู่เริถึงออฟฟิศย่านรัชดาฯ หลังเปิดประเด็นทำท้ายผ่านเฟซบุ๊ก พืงกันเจ็บ ๒ ราย ที่มา http://news.sanook.com/1710485/</p>		
สาเหตุของปัญหา	ผลที่เกิดขึ้น	แนวทางแก้ไขโดยใช้ธรรมคุณ ๖

ตอนที่ ๓ ให้นักเรียนเติมคำลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. พระรัตนตรัย คือ แก้ว ๓ ประการ ประกอบด้วย
๒. ผู้ก่อตั้งพระพุทธศาสนาและค้นพบหลักธรรม แล้วสั่งสอนให้ชาวโลกปฏิบัติคือ
๓. สภาพความเป็นจริงที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ แล้วนำมาเผยแพร่ เรียกว่า
๔. สาวกผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และนำมาเผยแพร่แก่ชาวพุทธให้ได้รับประโยชน์ตามสมควรเรียกว่า
๕. ธรรมคุณ หมายถึง ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้มี ประการ
๖. พระธรรมควรเรียกให้มาดู หมายความว่า
-
-
๗. คนที่กินอาหารจะรู้รสของอาหารเอง จะให้คนอื่นมารู้รสอาหารแทนไม่ได้ ตรงกับหลักธรรมคุณ ๖ ว่าอย่างไร
๘. จากพุทธศาสนาสุภษิตบอกว่า “บุคคลหว่านพืชเช่นไร ย่อมได้รับผลเช่นนั้น” มีความหมายสอดคล้องกับ

- หลักธรรมคุณ ๖ ว่าอย่างไร
๙. หลักธรรมคำสั่งสอนเป็นหลักความจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นไปตามกาลเวลา สอดคล้องกับหลักธรรมคุณ ๖ ว่าอย่างไร
๑๐. นักเรียนสามารถศึกษาธรรมคุณ ๖ ได้จากบทสรรเสริญธรรมคุณว่า

ใบความรู้ที่ ๑.๑ เรื่อง พระรัตนตรัย (ธรรมคุณ ๖)

พระรัตนตรัย

พระรัตนตรัย ได้แก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทั้ง ๓ รัตนะ ถือเป็นสิ่งที่ควรเคารพสูงสุดของชาวพุทธ ทั้งนี้เพราะพระรัตนตรัยมีคุณงามความดีอันยิ่งใหญ่ต่อชาวพุทธ คือ

พระพุทธเจ้า เป็นผู้ก่อตั้งพระพุทธศาสนาและค้นพบหลักธรรมแล้วนำมาสั่งสอนชาวโลกให้ปฏิบัติทรงเพียบพร้อมด้วยพระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ

พระธรรม เป็นสภาพความจริงที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบแล้วนำมาเผยแผ่ สามารถให้ผลแก่ผู้ปฏิบัติตามสมควรแก่การปฏิบัติ

พระสงฆ์ เป็นสาวกผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และนำมาเผยแผ่แก่ชาวพุทธให้ได้รับประโยชน์ตามสมควร

ด้วยเหตุนี้ ชาวพุทธจึงควรระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย การระลึกถึงคุณของพระรัตนตรัย จะช่วยให้เกิดความซาบซึ้งในพระรัตนตรัย และพร้อมที่จะปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอน อันจะเป็นผลส่งให้ได้รับผลของการปฏิบัติตามสมควร

ธรรมคุณ ๖

ธรรมคุณ หมายถึง คุณความดีงามของพระธรรม ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ มี ๖ ประการตามที่ปรากฏอยู่ในบทสวดสรรเสริญธรรมคุณว่า

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาภิโล เอหิพัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตังเมทิตัพโพ วิญญูหิติ

พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว ผู้ปฏิบัติจะพึงเห็นได้เอง ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา ควรเรียกให้มาดูได้ ควรน้อมนำประพฤติปฏิบัติ เป็นธรรมที่วิญญูชนจะพึงรู้ได้เฉพาะตน

๑. พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้ดีแล้ว

หลักคำสอนในพระพุทธศาสนานั้นเป็นผลมาจากการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เช่น พระองค์ทรงแสดงว่าอะไรเป็นความทุกข์จริง ทรงแสดงว่าอะไรเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ก็เป็นเหตุให้เกิดความทุกข์จริง ทรงแสดงว่าอะไรเป็นความดับทุกข์ สิ่งนั้นก็ดับทุกข์อันวยความสุขจริง ทรงแสดงว่าอะไรเป็นข้อปฏิบัติที่ช่วยกำจัดความดับทุกข์ ข้อปฏิบัตินั้นก็สามารภกำจัดความทุกข์ได้จริง เป็นต้น

๒. พระธรรมเป็นสิ่งที่ผู้ปฏิบัติจะเห็นได้ด้วยตนเอง

หลักคำสอนที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้นั้น เช่น ทรงแสดงว่าการดื่มสุราเป็นอบายมุขเป็นทางแห่งความเสื่อม ใครก็ตามหากดื่มสุราแล้วจะรู้ได้ด้วยตนเองว่า ความเสื่อมทั้งหลายเกิดขึ้นเพราะตนดื่มสุรานั่นเอง เช่น ทำให้เสียเงินเสียทอง เสียสุขภาพ เป็นบ่อเกิดของโรคต่างๆ เป็นต้น หรือทรงสอนว่าถ้าคนเราหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปข้องแวะกับการดื่มสุราและของมีนเมา ชีวิตก็จะมีความสุข จะได้รับผลเหล่านั้นเป็นที่ประจักษ์ด้วยตนเอง

๓. พระธรรมไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา

หลักธรรมคำสอนทั้งหมดเป็นหลักความจริงที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นไปตามกาลเวลา เช่น ทรงแสดงว่า ความเกียจคร้านไม่ดี แม้จะเรียนหนังสือก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ใครในส่วนของโลกในเวลาใดก็ตามหากเกียจคร้านจะไม่ประสบความสำเร็จ ข้อนี้เป็นความจริงเสมอตลอดมา

๔. พระธรรมควรเรียกให้มาดู

หลักธรรมคำสอนที่ได้สั่งสอนไว้นั้น พร้อมทั้งจะให้ใครมาศึกษาพิจารณาตรวจสอบทดลองและปฏิบัติดูได้เสมอ ไม่ได้กำหนดไว้ว่าต้องเป็นชาวพุทธเท่านั้น

๕. พระธรรมควรนำมาประพุดิปฏิบัติ

หลักธรรมคำสอนที่ได้ทรงแสดงไว้นั้นไม่ใช่แสดงไว้เพื่อให้ศึกษาเรียนรู้แต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรนำมาประพุดิปฏิบัติด้วยจึงจะเกิดผลตามสมควรแก่การปฏิบัติ การเรียนรู้อย่างเดียวก็เหมือนกับทัพพีที่ไม่รู้จักรสแกง ซึ่งไม่เกิดผลอะไรเลย

๖. พระธรรมอันวิญญูชนจะพึงได้เฉพาะตน

การจะรู้ว่าหลักธรรมคำสอนเป็นความจริงตามที่แสดงไว้หรือไม่นั้น จะต้องศึกษานำมาปฏิบัติเมื่อปฏิบัติแล้วก็จะรู้ผลของการปฏิบัติเช่นนั้นด้วยตนเอง เหมือนคนกินอาหารจะรู้รสอาหารนั้นๆ ว่าเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม ด้วยตนเอง จะให้คนอื่นมารู้รสอาหารแทนไม่ได้

ใบงานที่ ๒.๑ เรื่อง ทักษะ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ อายตนะ

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

กรณีศึกษาที่ ๑ หลายชีวิต

ดวงเดือนป่วยอยู่ที่โรงพยาบาลด้วยโรคมะเร็ง อดีตเธอเคยเป็นนางเอกละครผู้มีความสวยงามเป็นที่ชื่นชมของประชาชนทั้งหลาย ดวงเดือนแสดงบทบาทได้เหมาะสม ทั้งการพูดจาหรือทางกิริยาท่าทาง ขณะที่เธอนอนป่วยอยู่นั้น เธอมีความทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง เธอคิดว่าทุกอย่างในโลกนี้ไม่มีอะไรแน่นอน ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงไป แม้กระทั่งรูปร่างหน้าตาของเธอซึ่งครั้งหนึ่งเธอเคยมีความภาคภูมิใจ แต่ปัจจุบันนี้เธอรู้ว่าความสวยงามนั้นมีสิ่งจีรังยั่งยืน คนที่เคยอยู่รอบข้างเธอ ต่างก็ค่อยๆ เเหินห่างไป แต่ไม่ว่าอย่างไรเธอก็จะพยายามอดทนต่อสู้กับโรคร้าย อย่างน้อยบุญกุศลที่เธอเคยกระทำมาได้ขาดตอนที่เธอรุ่งเรืองอยู่ ก็ช่วยกล่อมเกลาจิตใจเธอมีให้ ท้อแท้และมีกำลังใจที่จะเผชิญชีวิตต่อไปได้บ้าง

ประเด็นคำถาม

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร

.....

.....

.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้น 5 และอายตนะอย่างไร

.....

.....

.....

- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๒ ฤทธิ์สุรา

เมื่อเวลา ๐๑.๐๐ น. วันที่ ๑ มกราคม ร.ต.อ.สมมาตร จันทรบาล ร้อยเวร สภ.อ.บางขัน จ.นครศรีธรรมราช รับแจ้งเหตุฆ่ากันตายบริเวณแยกสวนป่า ถนนสายทุ่งสง-บางขัน หมู่ ๘ ต.บางขัน ไปที่เกิดเหตุพบศพนายประพัฒน์ อายุ ๑๙ ปี ถูกยิงด้วยปืนลูกซองเข้าบริเวณลำตัว สอบสวนทราบว่าก่อนเกิดเหตุผู้ตายและเพื่อนอีกหลายคนนั่งดื่มเหล้าฉลองปีใหม่ภายในร้านขายเหล้าซึ่งห่างจากจุดเกิดเหตุราว ๑๐๐ เมตรขณะนั่งดื่มกินได้ทะเลาะและเกิดการชกต่อยกันขึ้นในวงเหล้า ผู้ตายวิ่งหนีออกจากร้านโดยมีคู่อริไล่ติดตาม และใช้อาวุธปืนยิงจนเสียชีวิต

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชน ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๙,๔๒๙ วันศุกร์ที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗

ประเด็นคำถาม

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร

.....

.....

.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้นที่ 5 และอายตนะอย่างไร

.....

.....

.....

- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**กรณีศึกษาที่ ๓ ทารกถูกทิ้งไว้ใต้สะพานลอย พบรถป้ายแดงบีบแตรคล้ายส่งสัญญาณ
พบทารกน้อยเพศชายถูกทิ้งไว้ใต้สะพานลอย เผยพบรถกระบะป้ายแดงบีบแตรคล้ายส่งสัญญาณ
ให้คนเดินผ่านเข้าไปดู ตำรวจคาดฝีมือแม่วัยรุ่นไม่พร้อมเลี้ยงดู**

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อช่วงกลางดึกคืนที่ผ่านมา ร.ต.ท. อติศักดิ์ ศษ
ศักดิ์ ร้อยเวร สภ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ได้รับแจ้งพบทารกเพศชายยังมีชีวิตอยู่ถูกนำมาทิ้งไว้บริเวณ
ใต้สะพานลอยคนข้ามหน้าบริษัท บุญถาวร ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จึงรีบไปดูตรวจสอบพร้อมด้วย
เจ้าหน้าที่มูลนิธิป่อเต็กตึ๊งโดยที่เกิดเหตุอยู่ที่บริเวณแคร่ไม้ใต้สะพานลอย ซึ่งเป็นที่ตั้งวินมอเตอร์ไซด์
รับจ้าง พบทารกเพศชายอายุประมาณ ๒ เดือน นอนร้องไห้อยู่ ลำตัวห่อหุ้มด้วยผ้าขนหนูสีฟ้า สวม
ชุดเด็กสีขาว สวมแพมเพิร์ส ถุงมือสีฟ้าและใส่ในถุงพลาสติกแบบมีซิปรูดเปิด-ปิด พบตุ้มแดงที่โดนนมด
หรือแมลงกัดต่อยอยู่ทั่วร่างกาย ตำรวจจึงให้เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ รีบนำตัวทารกส่งโรงพยาบาล
ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อให้แพทย์ดูแลและทำการรักษา

จากการสอบถาม น.ส.เกศิณี อยู่ผาสุก อายุ ๓๐ ปี เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ เล่าว่า ในตอนนั้นตนได้เดิน
ผ่านบริเวณดังกล่าวซึ่งเป็นเส้นทางกลับบ้านพอดี ขณะนั้นตนก็ได้ยินเสียงเด็กกร้อง จึงเดินไปดูจึงพบ
พนักงานขายของบริษัทบุญถาวร ยืนอยู่พร้อมกับเด็กทารกที่ถูกทิ้งไว้ใต้สะพานลอย ตนจึงเข้าไป
สอบถามทราบว่าพนักงานคนนี้ได้เห็นรถยนต์กระบะแบบ ๔ ประตู ยี่ห้อฟอร์ด สีดำ ป้ายแดง มาจอด
บริเวณดังกล่าวแล้วนำวัตถุบางอย่างวางทิ้งไว้ ก่อนจะขับออกไป เมื่อเห็นคนเดินผ่านมาจึงบีบแตร
หลายครั้ง คล้ายส่งสัญญาณให้เข้าไปดู ก่อนจะเร่งเครื่องหลบหนีไปในเส้นทางถนนพหลโยธินขาออก
คาดว่าป็นรถยนต์คันเดียวกับที่นำเด็กทารกมาทิ้งไว้วันนั้นเอง

ที่มา : <http://highlight.kapook.com/view/118300>

ประเด็นคำถาม

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร

.....
.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้น 5 และอายตนะอย่างไร

.....
.....

- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง

.....
.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร

.....
.....

กรณีศึกษาที่ ๔ สลด นักเรียนหญิงอายุ ๑๔ น้อยใจยายห้ามเที่ยวสงกรานต์ ผูกคอตับ
เกิดเหตุสลดเด็กนักเรียนหญิงวัย ๑๔ ปี ชาวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผูกคอตายภายในบ้าน
ตำรวจคาดเหตุคิดสั้นเพราะน้อยใจยายไม่อนุญาตให้ออกไปเล่นน้ำสงกรานต์กับเพื่อน

วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๕๘ ร.ต.ท. สาทิต ดวงดี พนักงานสอบสวน สภ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์
ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลประจวบคีรีขันธ์ ให้มาตรวจสอบหลังมีคนใช้ผูกคอ
ตนเองเข้ามารักษาตัวก่อนจะเสียชีวิต เจ้าหน้าที่พร้อมชุดสืบสวนจึงรุดมาตรวจสอบ โดยสภาพศพพบ
รอยเขียวช้ำบริเวณลำคอ แพทย์ชี้สาเหตุการตายเกิดจากการขาดอากาศหายใจเป็นเวลานาน

จากการสอบสวนเบื้องต้น ทราบว่า ผู้ตายคือ ด.ญ.น้อย (นามสมมติ) อายุ ๑๔ ปี เป็นนักเรียนชั้น
ม.๒ โรงเรียนเอกชนชื่อดังในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พักอาศัยอยู่กับยายเพียง ๒ คน ที่บ้านพักใน ต.
เกาะหลัก จ.ประจวบคีรีขันธ์ โดยก่อนเกิดเหตุ ผู้ตายได้ขอยายไปเล่นน้ำสงกรานต์กับเพื่อน ๆ และจะ
ขอเดินทางไปเยี่ยมแม่ที่จังหวัดนครปฐม แต่ยายไม่อนุญาต ผู้ตายจึงเอาแต่เก็บตัวเจิบอยู่ในห้องเพียง
คนเดียว ด้วยความน้อยใจ จนกระทั่งมาพบผูกคอกับชื่อบ้านและเสียชีวิตดังกล่าว

ที่มา : <http://hilight.kapook.com/view/119091>

ประเด็นคำถาม

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร

.....
.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้น 5 และอายตนะอย่างไร

.....
.....
.....
.....

- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

กรณีศึกษาที่ ๕ สาวชดไฮเตอร์ประทัดรัก ปมน้อยใจแฟนหนุ่มต่างชาติ เจ้าหน้าที่เข้าช่วยเหลือสาวอายุ ๒๑ ปี ที่คอนโดในเมืองพัทยา หลังได้รับแจ้งว่ามีคนกินน้ำยาไฮเตอร์เพื่อฆ่าตัวตาย คาดสาเหตุหนุ่มน้อยใจแฟนหนุ่มต่างชาติติดเพื่อนไม่ยอมกลับบ้าน

วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๘ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ทางช่อง ๓ รายงานว่า เจ้าหน้าที่มูลนิธิสว่างบริบูรณ์เมืองพัทยาได้รับแจ้งจากประชาชน เมื่อเวลา ๐๔.๓๐ น. วานนี้ (๑๖ เมษายน) มีหญิงสาวกินน้ำยาไฮเตอร์เพื่อฆ่าตัวตาย ภายในห้องพักหมายเลข ๔๐๒ ชั้น ๔ ในคอนโดมิเนียมแห่งหนึ่ง ซอยโรงแรมโคซี่ บีเขาพระตำหนัก เมืองพัทยา จึงประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเข้าตรวจสอบเหตุการณ์ บริเวณที่เกิดเหตุพบหญิงสาว ทราบชื่อคือ นางสาวลักชิกา อายุ ๒๑ ปี นอนหมดสติอยู่ภายในห้อง มีฟองน้ำยาไฮเตอร์ไหลออกจากปากจำนวนมากและขวดน้ำยาไฮเตอร์ตกอยู่ในบริเวณเดียวกัน ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงพาตัวนางสาวลักชิกา ลงมาจากชั้น ๔ ของอาคาร เพื่อส่งให้กับอาสาสมัครมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ทำการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและนำตัวส่งโรงพยาบาลเพื่อทำการรักษาอย่างเร่งด่วน

ทั้งนี้จากการให้การของเพื่อนที่อยู่ในเหตุการณ์ทราบว่า ก่อนเกิดเหตุ ตนและนางสาวลักชิกาดื่มสุราร่วมกันในห้องพัก พอนางสาวลักชิกาเริ่มรู้สึกเมาจึงได้โทรศัพท์หาแฟนหนุ่มชาวต่างชาติเพื่อให้กลับมาหาเธอที่ห้อง แต่แฟนหนุ่มไม่ยอมกลับบอกเพียงว่าจะไปเที่ยวต่อกับเพื่อน เมื่อได้ยินเช่นนั้น เธอมีอาการไม่พอใจลุกเดินไปที่ห้องของตัวเอง เวลาผ่านไปสักพักตนรู้สึกเอะใจเลยเดินไปตามก่อนจะพบนอนหมดสติดังกล่าว

ที่มา : <http://highlight.kapook.com/view/119114>

ประเด็นคำถาม

- ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นคือปัญหาอะไร
-
-
-
- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ ชั้น 5 และอายตนะอย่างไร
-
-
-
- มีผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง
-
-
-
- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างไร
-
-
-

ใบความรู้ที่ ๒.๑ เรื่อง ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ อายุตะนะ

ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : ชั้น ๕

ชั้น ๕ แปลว่า กอง, หมวด, หมู่, ส่วน ในทางพุทธศาสนาหมายถึงร่างกายของคนเรา คือแยกร่างกาย ออกเป็นส่วนๆ ตามสภาพได้ ๕ ส่วน หรือ ๕ ชั้น ชั้น ๕ คือ องค์ประกอบของชีวิต มี ๕ ประการคือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

๑. รูป หมายถึง ส่วนที่เป็นร่างกาย รวมถึงพฤติกรรมทั้งหมดของร่างกาย เป็นการผสมกันของธาตุทั้ง ๔ ได้แก่

- ธาตุน้ำ (อาโปธาตุ) คือสิ่งที่มีสถานะเป็นของเหลวในร่างกาย เช่น โลหิต น้ำปัสสาวะ เหงื่อ เลือด น้ำลาย เป็น ๑๒ อย่าง

- ธาตุดิน (ปฐวีธาตุ) คือสิ่งที่มีสถานะเป็นของแข็งในร่างกาย เช่น ผิวน้ำนม เนื้อ เอ็น เยื่อใน กระดูก ม้าม หัวใจ ฟังผืด ไต ลาไส้ใหญ่ ลาไส้เล็ก ตา จมูก ปาก ลาไส้ ตับ กระดูก ขน เล็บ ฟัน ปอด ฯลฯ เป็น ๒๐ อย่าง

- ธาตุไฟ (เตโชธาตุ) คืออุณหภูมิของร่างกาย พลังงานในการเผาผลาญอาหาร ให้เราร้อนในกาย ทำให้เกิดความกระวนกระวายและให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย

- ธาตุลม (วาโยธาตุ) คือสิ่งที่มีสถานะเป็นแก๊สหรือก๊าซในร่างกาย เช่น ลมหายใจเข้าออก แก๊สในกระเพาะอาหาร

๒. เวทนา หมายถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อสิ่งที่รับรู้ เวทนา มีอยู่ ๓ อย่าง ได้แก่

- สุขเวทนา คือความรู้สึกสบายใจ

- ทุกขเวทนาคือความรู้สึกไม่สบายใจ

- อุเบกขาเวทนาคือความรู้สึกเฉย ๆ เป็นกลาง

๓. สัญญา หมายถึง การกำหนดหมายรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง สัญญาแบ่งออกได้ ๖ ทางแห่งการรับรู้คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ทางอารมณ์หรือใจ (ธรรมารมณ์)

๔. สังขารหมายถึงความนึกคิดที่เกิดทางใจ หรือสิ่งที่ปรุงแต่งจิตให้คิดดี คิดชั่ว ให้ตั้งใจฟัง ตั้งใจเรียน เป็นสิ่งที่กระตุ้นผลักดันให้มนุษย์กระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นผลรวมของการรับรู้ที่ผ่านมา เช่น

๑. ตารับรู้วัตถุสิ่งหนึ่ง (วิญญาณ)

๒. รู้สึกว่าสวยดี (เวทนา)

๓. จำได้ว่ามันเป็นวัตถุเหลี่ยมๆ ใสๆ (สัญญา)

๔. ทำให้เกิดสภาพปรุงแต่งจิตให้คิดดี ชั่ว หรือเกิดแรงจูงใจผลักดันให้เอื้อมมือ ไปหยิบมา เพราะความอยากได้ ขั้นตอนนี้เรียกว่า สังขาร ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทั้งดี และชั่วได้

๕. วิญญาณ หมายถึง การรับรู้ ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และทางใจได้แก่ การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรู้รส การสัมผัสทางกายและ รู้อารมณ์ทางใจ ได้แก่

๑. โสทวิญาณ คือ การรับรู้ทางหู

๒. ฆานวิญาณคือ การรับรู้ทางจมูก

๓. จักขุวิญาณ คือ การรับรู้ทางตา

๔. กายวิญาณ คือ การรับรู้สัมผัสทางกายและรู้อารมณ์ทางใจ

๕. ชิวหาวิญาณ คือ การรับรู้ทางลิ้น

ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) : อายุตนะ

อายุตนะ คือ จุดเชื่อมต่อระหว่างขั้น ๕ กับสิ่งที่อยู่ภายนอกตัวเรา อายุตนะจัดองค์ประกอบของวิญญาน คือการรับรู้ กล่าวคือ ในการรับรู้จะต้องมีผู้รู้และสิ่งที่ถูกรู้ ขั้น ๕ คือผู้รู้ ซึ่งรับรู้ผ่านอายุตนะภายใน ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ ส่วนสิ่งที่ถูกรู้ คือ รูป เสียง กลิ่น รส การสัมผัส และการนึกคิด (ธรรมารมณ) เรียกว่า อายุตนะภายนอก

อายุตนะภายใน	อายุตนะภายนอก
ตา (จักขุวิญญาน)	รูป - สิ่งที่เห็นด้วยตา
หู (โสตวิญญาน)	เสียง - สิ่งที่ได้ยินด้วยหู
จมูก (ฆานวิญญาน)	กลิ่น - สิ่งที่สูดดมได้ด้วยจมูก
ลิ้น (ชีวาวิญญาน)	รส - สิ่งที่ลิ้มรสได้ด้วยลิ้น
กาย (กายวิญญาน)	สัมผัส(โณภูมัพพะ) - สิ่งที่ถูกต้องกาย
ใจ (มโนวิญญาน)	อารมณ์(ธรรมารมณ) - เรื่องที่คิดขึ้นด้วยใจ

ความสำคัญของ ขั้น ๕ อายุตนะ

ขั้น ๕ คือ องค์ประกอบของชีวิต มี ๕ ประกอบคือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาน การศึกษาหลักธรรมขั้น ๕ จะทำให้เราเข้าใจกระบวนการเกิดความรู้สึกรู้สึกทุกข์อันเกิดจาก รูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาน ซึ่งเมื่อเราเข้าใจเช่นนั้น ก็จะทำให้สามารถลด ละ เลิกการยึดมั่นถือมั่นเพราะเป็นของไม่จีรังยั่งยืน พระพุทธเจ้าทรงให้เราทุกคนรู้เท่าทันตามสภาพความเป็นจริงและเตรียมตัวรับความจริง

หลักธรรมอายุตนะ จะทำให้เข้าการรับรู้ของสิ่งที่อยู่ภายในกับสิ่งที่อยู่ภายนอกสามารถกำหนดและมีความสำรวมในอายุตนะ จึงละจากความรู้สึกรู้สึกทุกข์ได้

ดังนั้นพุทธศาสนิกชนทั้งหลายควรรู้ให้ทันว่า สิ่งที่เรารับรู้ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นั้นถ้าเรายึดมั่นถือมั่นว่าเป็นของเราก็จะเกิดทุกข์ตามมา เราจึงควรมีสติกำกับอายุตนะ เพื่อให้รู้เท่าทันสิ่งที่รับรู้ทางอายุตนะนั้นๆ ได้

ใบงานที่ ๒.๒ เรื่อง ทุกซ์ (ธรรมที่ควรรู้) ชั้น ๕ อายุคณะ

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวเลขหน้าข้อความมาใส่ไว้ในหัวข้อเรื่องด้านบนที่มีใจความสัมพันธ์กัน ซึ่งข้อหนึ่งอาจจะใส่ได้หลายหัวข้อเรื่อง

ชั้น ๕	รูป	เวทนา	สัญญา	สังขาร	วิญญาณ

๑. รูป วิญญาณ เวทนา สัญญา สังขาร
๒. สิ่งทีประกอบขึ้นเป็นร่างกายและจิตใจของมนุษย์
๓. แฉ้วเห็นพ่อค้าขายลูกขึ้น ก็จำได้ว่าเคยกินแล้วน้ำจิ้มรสแซบมาก
๔. การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 และทางใจ
๕. โนราได้ยินเสียง โธ่ง โธ่ง ก็จำได้ว่าเป็นเสียงของสุนัข
๖. ประกอบด้วยธาตุทั้ง 4 คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ
๗. คุณยายรู้สึกปวดศีรษะ
๘. ความรู้สึกสบายใจ ไม่สบายใจ หรือรู้สึกเฉยๆ
๙. ผิวหนังเหี่ยวบน ตามองไม่เห็น หูตึง รับประทานอาหารไม่รู้รส จมูกไม่ได้กลิ่น ข้อความดังกล่าวนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
๑๐. เป็นตัวปรุงแต่งใจให้คิดชั่ว คิดดี

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้อ่านคำถามและเลือกขีดเส้นใต้ข้อที่ถูกต้อง

๑. ในการรับรู้จะต้องมีผู้รู้และสิ่งทีถูกรู้ คือ (อินทรีย์ / อารมณ์ / อายุคณะ)
๒. ตาเป็นเครื่องรับรู้ รูปจะเป็นอะไร (รู้อายุคณะภายใน / เครื่องติดต่อกายภายใน / สิ่งทีถูกรับ)
๓. ถ้าจมูกคู่กับกลิ่น หูจะคู่กับอะไร (รูป / รส / เสียง)
๔. สิ่งทีใจรับรู้เรียกว่าอะไร (ธรรมารมณ์ / อารมณ์ / อินทรีย์)
๕. ข้อความใดไม่ใช่อายุคณะภายใน (กาย / ลิ่น / รูป)
๖. อายุคณะ จัดเป็นข้อธรรมในข้อใด (ธรรมทีควรรู้ / ธรรมทีควรละ / ธรรมทีควรบรรลุ)
๗. เมื่อหูได้ยินเสียงจะเกิดวิญญาณ ซึ่งเรียกว่าอะไร (จักขุวิญญาณ / โสตวิญญาณ / ฆานวิญญาณ)
๘. ข้อความคูใดต่อไปนี้ ทีจับคู่กันไม่ถูกต้อง (กาย - รูป / หู - เสียง / จมูก - กลิ่น)
๙. ประสิทธิ์เห็นดาราสาวเปล็จารุณีสวยงาม ประสิทธิ์เกิดวิญญาณ (ชิวหาวิญญาณ / จักขุวิญญาณ / โสตวิญญาณ)
๑๐. อายุคณะภายใน ประกอบด้วย (ตา หู จมูก ลิ่น กาย ใจ / ตา หู จมูก รูป เสียง / รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ)

ใบงานที่ ๓.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

กรณีศึกษาที่ ๑ ภาพอดีตนายกรัฐมนตรียไทย นายอานันท์ ปันยารชุน

<http://nayokruttamontree.blogspot.com/2015/02/18.html>

- จากภาพเกี่ยวข้องเป็นหลักกรรมอะไร

.....
.....

- สอดคล้องกับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร

.....
.....
.....

- สาเหตุใดที่ทำให้บุคคลในภาพได้รับผลของการกระทำนั้น

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

กรณีศึกษาที่ ๒ ภาพการจับกุมขบวนการยาเสพติด

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1332137377

- จากภาพเกี่ยวข้องเป็นหลักฐานอะไร

.....

.....

- สอดคล้องกับหลักฐาน สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

- สาเหตุใดที่ทำให้บุคคลในภาพได้รับผลของการกระทำนั้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๓ ภาพผู้ฝึกสอนนักฟุตบอลทีมชาติไทย เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง

<http://i.m.goal.com/s/th/news/4690362/>

- จากภาพเกี่ยวข้องเป็นหลักกรรมอะไร

.....
.....

- สอดคล้องกับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

- สาเหตุใดที่ทำให้บุคคลในภาพได้รับผลของการกระทำนั้น

.....
.....
.....
.....
.....

- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กรณีศึกษาที่ ๔ ภาพนางสาวไทย และนางงามจักรวาล พรทิพย์ นาคหิรัญกนก

<http://entertain.teenee.com/thaistar/117807.html>

- จากภาพเกี่ยวข้องเป็นหลักกรรมอะไร

.....

.....

- สอดคล้องกับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร

.....

.....

.....

- สาเหตุใดที่ทำให้บุคคลในภาพได้รับผลของการกระทำนั้น

.....

.....

.....

.....

- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๕ ภาพชุมชนแออัด

<http://www.naewna.com/local/118812>

- จากภาพเกี่ยวข้องเป็นหลักกรรมอะไร

.....

.....

- สอดคล้องกับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ อย่างไร

.....

.....

.....

- สาเหตุใดที่ทำให้บุคคลในภาพได้รับผลของการกระทำนั้น

.....

.....

.....

.....

- ผู้ปฏิบัติตามแบบอย่างในภาพจะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๓.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔

สมุทัย คือ เหตุแห่งทุกข์ เกิดจากกิเลสที่เรียกว่า ตัณหา ๓ ได้แก่ ความอยากได้ (กามตัณหา) เช่น อยากได้โทรศัพท์ราคาแพงๆ ความอยากมีหรืออยากเป็น (ภวตัณหา) เช่น อยากเป็นผู้มีชื่อเสียงและอำนาจ และความไม่อยากมีหรือไม่อยากเป็น (วิภวตัณหา) เช่น ไม่อยากเป็นคนที่มึนรูปร่างอ้วน ธรรมอันควรละเว้นเพื่อมิให้เกิดเป็นความทุกข์ มีดังนี้

หลักกรรม

กรรม แปลว่า การกระทำ ซึ่งประกอบขึ้นด้วยเจตนา คือตั้งใจกระทำ แบ่งได้ ๓ ประเภท คือ

๑. การกระทำที่แสดงออกทางกาย เรียกว่า กายกรรม
๒. การกระทำที่แสดงออกทางวาจา เรียกว่า วาจากรรม
๓. การกระทำที่แสดงออกทางใจ เรียกว่า มโนกรรม

หลักกรรมเป็นหลักแห่งเหตุและผล เป็นเรื่องของกฎแห่งกรรม ใครกระทำความดีไว้ ย่อมได้รับผลของการกระทำเช่นนั้น แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยอื่นๆ ที่จะเข้ามาสนับสนุนหรือขัดขวางมิให้เกิดผลของกรรมตามนั้น เหตุปัจจัยดังกล่าว ได้แก่

สมบัติ ๔ คือเหตุปัจจัยที่ดีที่สนับสนุนให้ผลของกรรมดีบังเกิดขึ้น และขัดขวางมิให้ผลของกรรมชั่วบังเกิดขึ้น มี ๔ ประการ คือ

๑. คดีสมบัติ คือ ถิ่นดี ในช่วงยาว หมายถึง มีถิ่นกำเนิดหรือถิ่นที่เกิดที่อยู่ดี เกิดในที่เจริญในช่วงสั้น หมายถึง การได้ทำความดีถูกที่ หรือในถิ่นที่เหมาะสม เช่น การบริจาคเลือดกันหนาวให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตภูมิอากาศหนาว

๒. อุบัติสมบัติ คือ ร่างกาย ในช่วงยาว หมายถึง มีรูปร่างหน้าตาที่สง่า สวยงาม บุคลิกภาพดี ในช่วงสั้น หมายถึง การมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง

๓. กาลสมบัติ คือ กาลดี ในช่วงยาว หมายถึง เกิดมาในสมัยที่บ้านเมืองสงบสุขและมีความเจริญรุ่งเรือง ผู้คนอยู่ในศีลธรรม ในช่วงสั้น หมายถึง การทำสิ่งต่างๆ ถูกเวลา รู้ว่าเวลาไหนควรทำหรือไม่ควรทำอะไร

๔. ปโยคสมบัติ คือ องค์กรประกอบดี ในช่วงยาว หมายถึง ทำในสิ่งที่ถูกที่ควร ทำสิ่งที่ตนถนัดฝึกฝนในทางที่ถูก ในช่วงสั้น หมายถึง การทำด้วยความเพียร ทำอย่างเต็มที่ ทำอย่างจริงจัง

วิบัติ ๔ คือ เหตุปัจจัยที่ไม่ดี ที่ขัดขวางมิให้กรรมดีบังเกิดขึ้น แต่สนับสนุนให้ผลของกรรมชั่วบังเกิดขึ้น แทน มี ๔ ประการ

๑. คดีวิบัติ คือ ถิ่นไม่ดี ในช่วงยาว หมายถึง มีถิ่นกำเนิด หรือเกิดในถิ่นที่ไม่ดี ไม่มีความเจริญไม่เหมาะสมแก่การทำความดี แต่เหมาะสำหรับการทำความชั่ว ในช่วงสั้น หมายถึง การทำความดีไม่ถูกที่ หรือในถิ่นที่

๒. อุบัติวิบัติ คือ ร่างกายเสีย ในช่วงยาว หมายถึง การมีร่างกายไม่สมประกอบ มีบุคลิกไม่ดี ในช่วงสั้น หมายถึง การมีสุขภาพร่างกายอ่อนแอเจ็บป่วยบ่อย

๓. กาลวิบัติ คือ กาลเสีย ในช่วงยาว หมายถึง เกิดมาในสมัยที่บ้านเมืองมีภัยพิบัติ ไม่สงบสุข ผู้คนขาดศีลธรรม ในช่วงสั้น หมายถึง การกระทำสิ่งต่างๆ ไม่ถูกเวลา

๔. ปโยควิบัติ คือ องค์กรประกอบเสีย ในช่วงยาว หมายถึง ทำในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร ทำสิ่งที่ตนไม่ถนัดฝึกฝนในทางที่ผิด ในช่วงสั้น หมายถึง การทำไม่เต็มที่

ใบงานที่ ๓.๒ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : หลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. การกระทำที่ประกอบด้วยเจตนา ซึ่งก่อให้เกิดผลดีหรือผลชั่วทางศีลธรรม เรียกว่าอะไร

.....
.....

๒. หลักของกรรมหรือกฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนามีว่าอย่างไร

.....
.....

๓. สมบัติ หมายถึง องค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน ใฝ่ให้ปรากฏชัดยิ่งขึ้น

๔. คติสมบัติ หมายถึง

.....
.....

๕. เมื่อจะทำอะไร แป้งมักจะตรวจสอบความเหมาะสมและทำถูกเวลาถูกจังหวะ แสดงว่าแป้งมี

๖. ความสมบูรณ์ของเรื่องที่ทำ เช่น ทำเรื่องตรงกับที่เขาต้องการ ทำเรื่องตรงกับที่ตนเองถนัด เป็นต้น

เรียกว่า

.....
.....

๘. ชัยเป็นคนที่มีความสามารถ ทำงานเก่ง แต่เขาเจ็บป่วยบ่อยและเป็นโรคหัวใจ ทำให้เขาขาดงานบ่อย จึงไม่ได้ขึ้นเงินเดือน แสดงว่าชัยมีความบกพร่องที่เรียกว่า

๙. การใช้ความเพียรไม่ถูกต้องทำครั้งๆ กลางๆ ไม่ต่อเนื่อง เป็นความหมายของ

๑๐. น่องปูยฝ้ายเกิดมาในตระกูลที่ดี รูปร่างหน้าตาดี ร้องเพลงไพเราะ แสดงว่าน่องปูยฝ้ายมีกรรม ในข้อ

.....
.....
.....
.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์รูปภาพต่อไปนี้มีความสัมพันธ์กับหลักกรรม สมบัติ ๔ วิบัติ ๔ ข้อใด (๑๐ คะแนน)

สมบัติ ๔ ข้อใด

คำอธิบาย

.....

ที่มา : <http://www.paiduaykan.com/province/central/bangkok/pic/thairoyalbarge10.jpg>

สมบัติ ๔ ข้อใด

คำอธิบาย

.....

ที่มา : <http://rattan.raicyber.com/wp-content/uploads/2009/10/retok-0141.jpg>

วิบัติ ๔ ข้อใด

คำอธิบาย

.....

ที่มา : <http://www.sakhononline.com/news/?p=4063>

วิบัติ ๔ ข้อใด

คำอธิบาย

.....

.....

ที่มา : <http://www.maceducation.com/e-knowledge/2503106100/11.htm>

สมบัติ ๔ ข้อใด

คำอธิบาย

.....

.....

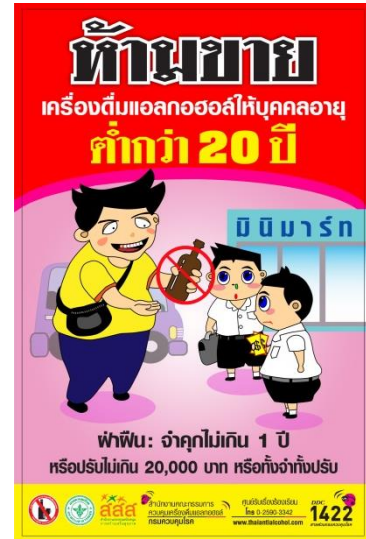
ที่มา : http://www.myhappyoffice.com/wp-content/uploads/2013/05/jame_jirayu_1-9.jpg

ใบงานที่ ๔.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

กรณีศึกษาที่ ๑ พิษสุรา

- อะไรคือต้นเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

ที่มา : <http://www.thaiantialcohol.com/documents/download/125>

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไร สอดคล้องกับ อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

- ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหานี้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๒ การหมกมุ่นในเรื่องเพศได้ก่อให้เกิดปัญหา

ที่มา : http://icare.kapook.com/cmsfile/imgbank/Abort/News_100810_6.jpg

- อะไรคือต้นเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ อภุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

- ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาวอย่างไร

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๓ ฝึการพนัน

ที่มา : <http://www.dailynews.co.th/images/716652?s=750x500>

- อะไรคือต้นเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหายังไร

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๔ ตีกันและอีกแล้ว วัยรุ่น! คอนเสิร์ตคาราบาว-เสก

ที่มา : http://www.komchadluek.net/media/img/size_photo_slide/2013/01/15/65kdbaihd9ab8cgdaib.jpg

- อะไรคือต้นเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ อภุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

- ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาวอย่างไร

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๕ สมาพันธ์ต่อต้านแชร์ลูกโซ่แห่งประเทศไทย

ใครทำอะไร ใครเป็นใคร ทางตำรวจเก็บข้อมูลไว้หมด ถ้าโยทเคนมีกำไร แม่ทีมก็รับซื้อจากสมาชิกไปให้หมดไม่ใช่สร้างเรื่องชู่รายวัน เพราะกลัวสมาชิกทวงเงินคืน เหล่าแม่ทีมเลยใช้วิธีสร้างเรื่องโกหกแบบอุปทานหมู่

ตร.ปคบ.สนธิกำลัง ปปง. สคบ. บุกดัน บ. ยูฟันสโตร์ แชร์ลูกโซ่รายใหญ่ หลังปชช.ร้องเรียนผ่านศูนย์ดำรงธรรม อ้างทำธุรกิจขายตรงเรียกเก็บค่าสมาชิก 17,000 บาท มีผู้เสียหาย 14,700 ราย ปปง.ยึดทรัพย์ไป 250 ล้านบาท

ที่มา : <http://crime.tnews.co.th/content/137419/>

- อะไรคือต้นเหตุของปัญหา

.....

.....

.....

- สาเหตุของปัญหานี้เป็นอย่างไรสอดคล้องกับ อุกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

- ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

.....

.....

.....

- มีแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหอย่างไร

.....

.....

.....

ใบความรู้ ๔.๑ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายมุข ๖

อกุศลกรรมบถ ๑๐

อกุศลกรรมบถ หมายถึง ทางแห่งอกุศล ทางแห่งความชั่ว หรือทางทำความชั่ว อันเป็นทางนำไปสู่ความเสื่อม ความทุกข์ มี ๑๐ ประการ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังนี้

กายทุจริต ๓ คือ การกระทำความชั่วทางกาย ได้แก่

๑. การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ทำร้ายผู้อื่น (ปาณาติบาต)
๒. การลักทรัพย์ หรือถือเอาของที่ผู้อื่นมิได้ให้มาเป็นของตน (อทินนาทาน)
๓. การประพฤติดีในกาม (กาเมสุมิฉฉาจาร)

วจีทุจริต ๔ คือ การกระทำความชั่วทางวาจา ได้แก่

๑. การพูดโกหก (มุสาวาท)
๒. การพูดส่อเสียด ยุยงให้แตกแยก (ปิสุณาวาจา)
๓. การพูดคำหยาบ (ผรุสวาจา)
๔. การพูดเพ้อเจ้อ ไม่มีสาระ (สัมผัปปลาปะ)

มโนทุจริต ๓ คือ การกระทำความชั่วทางใจ ได้แก่

๑. คิดอยากได้ของผู้อื่น
๒. คิดปองร้าย แค้นเคืองผู้อื่น (พยาบาท)
๓. เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม เห็นผิดเป็นชอบ (มิจฉาทิฎฐิ)

อบายมุข ๖

อบายมุข หมายถึง ช่องทางแห่งความเสื่อม ทางแห่งความพินาศ หรือเหตุให้เกิดความย่อยยับแห่งโภคทรัพย์ เป็นสิ่งที่ควรละเว้น มี ๖ ประการ

๑. ติดสุราและของมีนเมา มีโทษ ๖ ประการ คือ ทำให้เสียทรัพย์ ก่อการทะเลาะวิวาท ทำลายสุขภาพ เสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียง ทำให้ไม่รู้จักร่างกาย และสติปัญญาเสื่อมลง

๒. ชอบเที่ยงกลางคืน มีโทษ ๖ ประการ คือ เป็นการไม่รักษาตัว เป็นการไม่รักษาครอบครัว เป็นการไม่รักษาทรัพย์สมบัติ เป็นที่ระแวงสงสัย เป็นเป้าให้เขาใส่ความ และเป็นบ่อเกิดของเรื่องเดือดร้อนเป็นอันมาก

๓. ชอบเที่ยวดูการละเล่น ทำให้เกิดโทษ เพราะเสียเวลา เสียสมาธิ เสียงาน เนื่องจากจิตใจกังวลคอยคิดแต่จะดูการละเล่นนั้นๆ ๖ ประการ คือ รำที่ไหนไปทีนั้น ขับริ่องที่ไหนไปทีนั้น ดนตรีที่ไหนไปทีนั้น เสภาที่ไหนไปทีนั้น เพลงที่ไหนไปทีนั้น และเถิดเทิงที่ไหนไปทีนั้น

๔. เล่นการพนัน มีโทษ ๖ ประการ คือ เมื่อชนะยอมก่อเวร เมื่อแพ้ก็เสียตายทรัพย์สินที่เสียไป เสียทรัพย์ ทรัพย์หมดไปๆ เห็นได้ชัด เข้าที่ประชุม เขาไม่เชื่อถ้อยคำ เป็นที่หมิ่นประมาทของเพื่อนฝูง และไม่มีใครต้องการให้เป็นคู่ครอง

๕. คบคนชั่วเป็นมิตร ทำให้กลายเป็นคนชั่วอย่างที่ตนคบ ๖ ประการ คือ นักการพนัน นักเลงผู้หญิง นักเลงสุรา นักทำของปลอม นักหลอกหลวง และนักเลงหัวไม้

๖. เกียจคร้านการงาน โดยยกเหตุต่างๆ เป็นข้ออ้าง ทำให้ทรัพย์สินที่มีอยู่หมดสิ้นไปเหตุที่ยกเป็นข้ออ้าง ๖ ประการ คือ มักอ้างว่า หนาวนัก แล้วไม่ทำงาน มักอ้างว่า ร้อนนัก แล้วไม่ทำงาน มักอ้างว่า เย็นแล้ว แล้วไม่ทำงาน มักอ้างว่า ยังเข้าอยู่ แล้วไม่ทำงาน มักอ้างว่า หิว กระจายน้ำ แล้วไม่ทำงาน มักอ้างว่า อิ่มนัก แล้วไม่ทำงาน

ใบงานที่ ๔.๒ เรื่อง สมุทัย (ธรรมที่ควรละ) : อกุศลกรรมบถ ๑๐ อบายमुख ๖

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความมารถูก และเขียน ✕ หน้าข้อความที่ ผิด (๑๐ คะแนน)

- ๑. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นกฎแห่งกรรมที่ทุกคนจะต้องได้รับจากการกระทำของตน
- ๒. การฆ่าคน เบียดเบียน หรือรังแกคนและสัตว์ จัดเป็นการกระทำทางกาย
- ๓. ความโกรธ พยาบาทและปองร้ายบุคคลอื่นจัดเป็นวจีกรรม
- ๔. การทำความชั่วทางกาย วาจา และใจจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น
- ๕. อบายमुख ๔ หากผู้ใดประพฤติปฏิบัติเพียงข้อใดข้อหนึ่งก็ย่อมประสบกับความเสื่อมได้
- ๖. สุราทำให้ผู้ดื่มขาดสติปัญญา จนในบางครั้งไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
- ๗. พระพุทธเจ้าตรัสว่า การคบหาสมาคมคบกับคนชั่วเป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่ความเสื่อมได้
- ๘. คำว่า “ชื่อว่าไม่รักษาทรัพย์สมบัติ” จัดเป็นโทษของการติดการพนัน
- ๙. ความโลภอยากได้สิ่งของของผู้อื่น จัดเป็นมโนกรรม

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. อบายमुखมีโทษอย่างไร ให้อธิบายโทษของอบายमुख พร้อมยกตัวอย่างที่เป็นเหตุการณ์ปัจจุบันประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ให้นักเรียนเขียนแผนผังมโนทัศน์ คบคนชั่วเป็นมิตรนำไปสู่ อบายमुख ๖ หรือ อกุศลกรรมบถ ๑๐

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๕.๑ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ (สามีส นิรามิต)

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

ความสงบ เย็น และเป็นสุข คือสัมผัสแรกของผู้มีโอกาสเข้าถึง

"แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด" แห่งเสถียรธรรมสถาน

ความสงบ เย็น และเป็นสุข คือสัมผัสแรกของผู้มีโอกาสเข้าถึง "แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด" แห่งเสถียรธรรมสถาน

ทว่า จะมีสักกี่คนทราบถึงที่มาที่ไป ก่อนมาเป็นแม่ชีคันสนีย์ ณ วันนี้ ดั่งนั้น มนทิตรา จุฑะพุทธิ จึงบรรจกร้อยเรียงชีวประวัติหญิงผู้เลือกเดินบนเส้นทางธรรมกว่า ๒๕ ปี ไว้ในหนังสือชื่อ แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด ก้าวอย่างแห่งปัญญา

เรื่องเริ่มต้นที่ แม่ชีคันสนีย์เป็นชาวบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวัยเยาว์ชื่อ ตึกตา ด.ญ. คันสนีย์ ปัญญาศิริ เป็นลูกสาวคนเล็กในจำนวนพี่น้อง ๒ คน บ้านทรงไทยหลังน้อยของตึกตาประกอบด้วยสมาชิกหญิงล้วน ๕ คน คือ คุณยาย คุณป้า แม่ พี่สาว และตึกตา ตัวป่วนประจำบ้าน

ชีวิตตึกตาเปลี่ยนไปเมื่อต้องเผชิญความสูญเสียครั้งใหญ่ยิ่งในวัย ๑๕ ปี เนื่องจากสูญเสียมารดาอันเป็นที่รัก และเกิดการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อเธอย้ายหน้าเข้ากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี และลองเข้าประกวด ๑๐ ยอดนางแบบระพี โรงเรียนสอนตัดเสื้อที่มีชื่อเสียงโด่งดังมากที่สุดในยุคนั้น ก่อนได้ตำแหน่งสมใจ และก้าวขึ้นอีกระดับ รับตำแหน่งรองมิสออดิตาควรวางวัลนางงามบุคลิกภาพ

ความสวยงามรักระดับคุณภาพ ทำให้ น.ส.คันสนีย์กลายเป็นดาวเด่นแห่งวงสังคม ในฐานะนางแบบพิธีกรรายการโทรทัศน์ยอดนิยม และนักประชาสัมพันธ์สาวแสนฉลาดแห่งสถานออกกำลังกายและบริหารร่างกายเวลดคลับ เจ้าของตำรับนำสาวต้อยน้อยเข้าคอร์สลดน้ำหนักเพื่อความสมส่วน และงานรณรงค์ต่อต้านโรคอ้วน

บุคลิกและไหวพริบปฏิภาณชั้นดีของ น.ส.คันสนีย์สะกดใจหนุ่มใหญ่ เสถียร เสถียรสุด มหาเศรษฐีเจ้าของเพลินจิตอาเขต ทั้งคู่สานสัมพันธ์จนเกิดเป็นความรัก ซึ่งเป็นรักแรกและรักเดียวของ น.ส.คันสนีย์ แต่ความรักนี้กลับไม่สมหวัง เมื่อได้ทราบว่าชายที่รักมีครอบครัวอยู่แล้ว

ความสุขของคนทุกชนชั้น กลายเป็นคำครหาของสังคมหนักข้อถึงขั้นขึ้นหน้าหนังสือพิมพ์ห่วยยักษ์ใหญ่ นี่คือสิ่งกระตุ้นให้ น.ส.คันสนีย์ตัดสินใจเร็วขึ้นในอันที่จะกระโดดเข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์ที่คุ้นเคยมาแต่วัยเยาว์ สุดท้ายคันสนีย์และชายคนรักจึงตัดสินใจยุติปัญหา ด้วยการให้คันสนีย์ทิ้งทุกอย่างแล้วเดินบนเส้นทางธรรม

นับแต่วันเริ่มบวชเมื่อ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓ จนถึงวันนี้ นับเวลากว่า ๒๕ ปี แม่ชีเป็นศิษย์ครูบาทางธรรมมากมาย อาทิ พระครูภาวนาภิธาน แห่งวัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต หลวงพ่อผู้มองการณ์ไกล ปูทางจนเกิดเสถียรธรรมสถานในปัจจุบัน พระอาจารย์โพธิ์ เจ้าอาวาสแห่งสวนโมกขพลาราม และกัลยาณมิตรทางธรรม เช่นองค์ทะไลลามะที่ ๑๔ ผู้นำประเทศและผู้นำศาสนาจากทิเบต หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ หลวงพ่อพุทธทาส อุบาสิกา ญาณอินทรกำแหง ท่านเจ้าคุณอาจารย์พระธรรมปิฎก พระเวียดนาม ดิข นัท ฮันท์ เป็นต้น

พระธรรมคำสอนจากองค์สัมมาสัมพุทธเจ้า และบุคคลระหว่างวิถีธรรมของแม่ชี หลอมให้แม่ชีเป็นนักบวชหญิงผู้สงบ เย็น และเป็นสุข มรดกหนึ่งซึ่งแม่ชีได้สร้างไว้คือ สถานปฏิบัติธรรม เสถียรธรรมสถาน และบ้านสายสัมพันธ์ บ้านแห่งชีวิตเกิดใหม่ของหญิงผู้ประสบปัญหาท้องไม่พร้อม

"เสถียรธรรมสถานเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ที่มีธรรมะเป็นหยดน้ำ ที่ทำให้ชีวิตงอกงามได้ เมื่อใดก็ตามที่มีธรรมะ เมื่อนั้นชีวิตงอกงามได้ เหมือนเมื่อใดก็ตามที่มีหยดน้ำ ชีวิตก็ปรากฏขึ้นได้" นี่คือการอธิบายที่แม่ชีกล่าวถึงเสถียรธรรมสถาน นอกจากนี้ แม่ชียังสร้างคุณูปการอีกจำนวนมาก เช่น การให้กำลังใจผู้เดือดร้อนด้วยความสุขสงบ ในเหตุการณ์ต่างๆ เช่น ธรณีพิบัติภัยสึนามิ สงครามความขัดแย้งระหว่างอิสราเอลและปาเลสไตน์ บทบาทในเวทีผู้นำสตรีทางจิตวิญญาณเพื่อสานติภาพโลก ฯลฯ กระทั่งถูกจารึกความสุขสงบนั้นไว้ในแผ่นฟิล์มฮอลลีวู้ด เรื่อง อะ วอล์ค ออฟ วิสตอม

"เราใช้ชีวิตทางโลกมา ๒๗ ปี ทำดีบ้างชั่วบ้างก็ในระยะเวลา ๒๗ ปี เราบวชมาแล้ว ๒๕ ปี ถ้าเพื่ออีก ๒ ปี เราตาย ก็เท่ากับชีวิตทางโลกกับชีวิตทางธรรมเราเท่ากัน แต่ชีวิตทางธรรมของเราเป็นชีวิตที่ไม่ทำชั่ว แล้วก็มีโอกาสได้ทำสิ่งที่ดีงามด้วย สรุปลแล้ว ถ้าหากเรามีโอกาสมีชีวิตได้อีกยาวนาน ชีวิตทางธรรมของเรามากกว่าชีวิตทางโลก"

"เส้นทางข้างหน้าจะเกิดอะไรขึ้น เราไม่รู้ แต่เมื่อมาถึงวันนี้แล้ว เราารู้แล้วว่า... เราแน่ใจเลยว่า เราจะไม่ออกจากร่มกาสาวพัสตร์" "เราจะขอตายอยู่บนหนทาง ทางอื่นไม่มีสำหรับเรา" นี่คือการมุ่งมั่นของแม่ชีผู้เป็นดั่งน้ำใสเย็นลูบหัวใจคน

แม่ชีคันสนีย์ เสถียรสุด

ที่มา : หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๙๘๘๗ วันอังคาร ที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ หน้า ๑๒

- อะไรคือต้นเหตุของปัญหา

.....
.....
.....

- สาเหตุของปัญหามีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร และสอดคล้องกับสามิสสุข นิรามิสสุข อย่างไร

.....
.....
.....

- ปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างไร

.....
.....
.....

- สามารถนำแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาจากกรณีศึกษาได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ ๕.๑ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ (สามีส นiramิส)

นิโรธ คือ ความดับทุกข์ หมายถึง สภาวะที่ทุกข์ดับไป เมื่อดับสาเหตุของความทุกข์ได้ ความทุกข์ก็จะสิ้นไป อันเกิดจากการปฏิบัติธรรม ธรรมที่ควรบรรลุ คือ

สามีสสุข

สามีสสุข คือ ความสุขทางวัตถุหรือความสุขทางเอहनัง บางทีเรียกว่า “กามสุข” เป็นความสุขที่ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ (ตา หู จมูก ลิ้น กาย) ได้เสพเสวยสิ่งทำให้เกิดความพอใจ เช่น ได้กินอาหารอร่อยๆ เห็นภาพสวยๆ ได้อยู่ในที่ไม้อร้อนไม่หนาวเกินไป ได้ฟังเสียงอ่อนนุ่มไพเราะ

การเสพสามีสสุขเป็นของธรรมดาสำหรับคนทั่วไป พระพุทธศาสนาสอนเรื่อง “คิหิสสุข” คือความสุขของชาวบ้าน อันได้แก่

๑. ความสุขที่เกิดจากการมีทรัพย์ เรียกว่า อัถถิสสุข
๒. ความสุขที่เกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์ เรียกว่า โภคสุข
๓. ความสุขที่เกิดจากการไม่มีหนี้สิน เรียกว่า อนณสุข
๔. ความสุขที่เกิดจากการประพตติในสิ่งที่สุจริต เรียกว่า อนวัชชสุข

สามีสสุขหรือความสุขทางกายขึ้นอยู่กับวัตถุภายนอก ผู้หมกมุ่นมัวเมาก็จะกลายเป็นทาสของวัตถุ ครุ่นคิดและกระวนกระวายในเรื่องกามคุณ 5 ตลอดเวลา การเสพความสุขประเภทนี้ควรจะมีสติ คือต้องรับว่าเป็นความสุขที่ไม่แน่นอน ความทุกข์อาจเกิดได้เสมอ เพราะเป็นความสุขที่ขึ้นอยู่กับวัตถุภายนอกโดยสิ้นเชิง

นิรามิสสุข

นิรามิสสุข คือ ความสุขที่ไม่อิงวัตถุภายนอก อาจเรียกได้ง่ายๆ ว่าเป็นความสุขทางใจ (เจตสิกสุข) ความสุขประเภทนี้มีตั้งแต่ขั้นต่ำสุดไปจนถึงขั้นสูงสุด คือ นิพพาน ในระดับต้นๆ คือ เป็นความสุขทางใจในระดับชาวบ้าน ความสุขแบบนี้ เช่น การได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ ไม่มีศัตรู ไม่มีผู้เกลียดชัง มีแต่ผู้ให้ความรักใคร่นับถ้อยดกย่องสรรเสริญ ขั้นสูงขึ้นไปเช่น การที่มีจิตใจสงบ ไม่เคียดชังใคร ไม่คิดฟุ้งซ่าน ที่สูงขึ้นอีกก็เช่น เกิดความอึดใจที่ได้เสียสละ ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยไม่หวังอะไรตอบแทน จิตใจสงบผ่องแผ้วที่ได้ยกโทษให้แก่ผู้คิดร้ายต่อเรา

ใบงานที่ ๕.๒ เรื่อง นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ) : สุข ๒ (สามีส นiramิต)

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

๑. ความสุข หมายถึง

.....

๒. ความสุข มี ๒ ประการ คือ และ

๓. กายิกสุข คือ

๔. เจตสิกสุข คือ

๕. สามีสสุข หมายถึง

.....

๖. ความสุขที่เกิดจากการได้เห็นรูปสวย ได้ฟังเสียงไพเราะ ได้สูดดมกลิ่นหอม ได้ลิ้มชิมรสอร่อยและได้สัมผัส
ทางกายที่อ่อนละมุน ทั้ง ๕ อย่างนี้ รวมเรียกว่า

๗. สามีสสุขเป็นความสุขที่ต้องขึ้นตรงต่อ

๘. สามีสสุขเป็นความสุขที่ต้องอาศัยเครื่องหล่ออัน ได้แก่

๙. นiramิตสุข หมายถึง

.....

๑๐. นiramิตสุขเป็นความสุขที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องหล่อหรือกามคุณ เพราะ

.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเล่าประสบการณ์ความสุขที่เกิดกับตนเอง และบอกว่าเป็นความสุข
ประเภทใด พร้อมให้เหตุผลว่า เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเป็นความสุขประเภทนั้น (๑๐ คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๖.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรมธรรม ๖

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาคณะศึกษาศาสตร์แล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

กรณีศึกษาที่ ๑ BORN TO BE HERO 'ซิโก้' เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง

กลายเป็นปรากฏการณ์ เป็นกระแส 'ฟุตบอลไทยฟีเวอร์' ทั่วประเทศ สำหรับทัพนักเตะ 'ช้างศึก' ทีมชาติไทย ที่สร้างผลงานยอดเยี่ยมผงาดคว้าแชมป์เจ้าอาเซียน 'AFF Suzuki Cup ๒๐๑๔' มาครองได้อีกครั้ง หลังร้างโทรฟี่มากกว่า ๑๒ ปีเต็ม และนับเป็นแชมป์สมัยที่ ๔ ในรายการนี้ต่อจากปี ๑๙๙๖, ๒๐๐๐ และ ๒๐๐๒ ซึ่งบุคคลสำคัญที่กองเชียร์ยกย่องให้เป็นฮีโร่คนใหม่พัน 'ซิโก้' เกียรติศักดิ์ เสนาเมือง กุนชื่อใหญ่ ผู้เข้ามาวางรากฐานเปลี่ยนแปลงระบบการเล่นให้กลับมาเร้าใจอีกครั้งด้วยสไตล์วิ่งสู้ฟัด หลังจากที่แฟนบอลต้องทนกับความล้มเหลวและการเล่นได้ไม่ประทับใจมานาน

ซิโก้เคยถูกยกย่องว่าเป็น **ศูนย์หน้าขวัญใจชาวไทย** จากผลงานอันโดดเด่นสมัยค้าแข้งและแจ้งเกิดในชุดดรีมทีม รวมถึงทำตลิ่งกาดีใจหลังยิงประตูได้อันเป็นเอกลักษณ์ พาทีมชาติไทยคว้าแชมป์มาแล้วนับไม่ถ้วน ไม่ว่าจะเป็นแชมป์ซีเกมส์ ๔ สมัยซ้อน (ปี ๑๙๙๓, ๑๙๙๕, ๑๙๙๗ และ ๑๙๙๙) แชมป์อาเซียน ๓ สมัย (ปี 1996, ๒๐๐๐ และ ๒๐๐๒) รวมถึงพาทัพ 'ช้างศึก' คว้าอันดับ ๔ ในเอเชียนเกมส์ ๒ ครั้ง (ปี 1998 และ ๒๐๐๒) และผ่านเข้ารอบ ๑๐ ทีมสุดท้าย คีฬาฟุตบอลโลก ๒๐๐๒ รอบคัดเลือก โซนเอเชีย ซึ่งเป็นอันดับที่ใกล้เคียงที่จะได้ไปฟุตบอลโลกมากที่สุดของทีมชาติไทยจนถึงทุกวันนี้ โดยฝากผลงานลงเล่นทั้งหมด ๑๓๑ นัด ยิงได้ ๗๐ ประตู ซึ่งในจำนวนนั้นมีหลายประตูที่เป็นประตูสำคัญในการตัดสินผลแพ้ชนะ ทำให้ซิโก้ถูกยกย่องให้เป็นฮีโร่ของไทยไปโดยปริยาย

นอกจากนี้ยังสร้างชื่อด้วยการเป็น **นักเตะคนแรก**ของเมืองไทย ที่ได้เซ็นสัญญาย้ายไปเล่นในลีกอังกฤษ กับ **ฮัตเตอร์สฟิลด์ ทาวน์ ในดิวิชั่น ๑** รวมถึงย้ายไปเล่นในลีกต่างแดนอย่างฮองอันห์ยาลาย (เวียดนาม), สิงคโปร์ อาร์มฟอร์ซ (สิงคโปร์) และปะลิส (มาเลเซีย) ซึ่งในเส้นทางสายฟุตบอลอาชีพ ซิโก้ต้องเจอประสบการณ์ทั้งความสุขและขมขื่นนับไม่ถ้วน

แม้หลังจากแขวนสตราตีไปแล้ว เส้นทางการเล่นโค้ชของเจ้าตัวจะไม่น่าประทับใจมากนัก ไม่สามารถพาทีมคว้าแชมป์ได้ได้เลย ก่อนจะได้รับโอกาสขึ้นคุมบังเหียนทีมชาติไทยท่ามกลางคำสบประมาท แต่สุดท้ายซิโก้ก็พิสูจน์ฝีมือให้ทุกคนได้ประจักษ์ พาทีมทวงความยิ่งใหญ่ประกาศศักดาเป็นเจ้าอาเซียนได้อย่างเต็มภาคภูมิ และได้รับการยกย่องจากแฟนบอลให้กลับมาเป็นฮีโร่อีกครั้ง

ที่มา : <http://www.manager.co.th/Marsmag/ViewNews.aspx?NewsID=9580000021867>

- หลักธรรมบุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรมธรรม 6 เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุญพินิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรรชนีธรรม ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรมบุญพินิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรรชนีธรรม ๖

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๒ เด็กอานาจ สอบเข้า ม.มหิดล ได้อันดับ ๑ แต่ฐานะยากจนเข้าพ่อป่วย/วอนสมทบทุน

อุบลราชธานี - พบช่างเผือกนักเรียนเก่งสอบเข้า ม.มหิดล ได้ แต่ฐานะทางบ้านยากจน เข้าพ่อป่วยเป็นโรคเบาหวาน ต้องดิ้นรนหาเงินระหว่างเรียนจนจบเกรดเฉลี่ยถึง ๓.๙ วอนประชาชนร่วมสมทบทุน ดันให้เรียนต่อจนจบเป็นกำลังพัฒนาชาติในอนาคต

รายงานข่าวแจ้งว่า ผลการสอบเข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาปีนี้ ได้มีนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โรงเรียนอานาจเจริญ ๒ อ.เมือง จ.อานาจเจริญ สามารถสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จ.นครปฐม และยังทำคะแนนสอบเอนทรานซ์สูงป็นอันดับที่ ๑ ของจังหวัดอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม เด็กนักเรียนคนดังกล่าว กำลังประสบปัญหาด้านการเงิน เนื่องจากทางบ้านมีฐานะยากจน ไม่มีค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ

ต่อมา ผู้สื่อข่าวได้สอบถามรายละเอียดปัญหาข้างต้น จาก นายรังสิทธิ์ บุญรอด ผู้อำนวยการโรงเรียนอานาจเจริญ ๒ ซึ่งได้เล่าเรื่องราวของนักเรียนรายนี้ ว่า ชื่อนายวีรชน ชินมาตย์ อายุ ๑๘ ปี นร.ชั้น ม.๖/๑

นายวีรชน มีผลการเรียนดีตั้งแต่ชั้นมัธยมต้นเรื่อยมา แต่ฐานะทางบ้านยากจน มีอาชีพทำนา และบิดาป่วยเป็นโรคเบาหวาน นายวีรชนต้องดิ้นรนหาเงินส่งเสียตัวเองเล่าเรียน โดยวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จะออกรับจ้างทำงานทั่วไป มีรายได้ประมาณวันละ ๑๐๐ บาท แต่ถ้าไม่มีงานก็มานั่งอ่านหนังสือทบทวนบทเรียนที่โรงเรียนขณะที่การช่วยเหลือจากทางโรงเรียน นอกจากคณะครูอาจารย์ให้นายวีรชนทำงานบ้านแลกกับค่าแรงแล้ว ในการสอบเอนทรานซ์ โรงเรียนได้มอบเงินช่วยเหลือเป็นค่าสมัครแก่นักเรียนทุกคน ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยตั้งแต่เกรด ๓ ขึ้นไปรายละ ๕๐๐ บาท

สำหรับนายวีรชนที่มีฐานะยากจนกว่านักเรียนทุกคน จึงได้สนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายระหว่างไปสอบสัมภาษณ์อีก ๑,๐๐๐ บาท แต่เมื่อประชาชนทราบเรื่องราวชีวิตของนักเรียนรายนี้ ได้บริจาคเงินเข้ามาช่วยเหลือเป็นระยะ โดยล่าสุด อธิการบดีของมหาวิทยาลัยมหิดลบริจาคเงินช่วยเหลืออีก ๑๐,๐๐๐ บาท

นายวีรชน เล่าว่า เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวน ๕ คนของนายสนั่น นางทองปน ชินมาตย์ โดยพี่น้องทั้งหมดมีโอกาสเรียนแค่ชั้น ป.๖ ก็ต้องออกมาทำงาน เนื่องจากบิดาป่วย ไม่มีเงินส่งเสียให้เรียนในระดับสูง ส่วนตัวของนายวีรชน ที่ผ่านมา มีพี่ๆ ส่งเงินมาช่วยครอบครัว และจ่ายเป็นค่าเลี้ยงหลาน จึงได้เงินมาโรงเรียนวันละ ๑๐ บาท และตั้งแต่เข้าเรียนในระดับมัธยมต้นจนถึงปัจจุบันมีชุดนักเรียนเพียง ๒ ชุด

นายวีรชน เล่าต่อว่า ชีวิตประจำวันของเขา หลังกลับจากโรงเรียนจะมาหุงข้าวปลาอาหาร ซักเสื้อผ้านักเรียน เมื่อทำงานบ้านเรียบร้อย จะเอาหนังสือเรียนออกมาอ่านทำความเข้าใจกับบทเรียนที่ผ่านมา และอ่านล่วงหน้าก่อนที่จะเข้าไปเรียนในวันรุ่งขึ้น เพราะต้องการทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่ต้องเรียน เมื่อเกิดข้อสงสัยต่างๆ สามารถสอบถามอาจารย์ผู้สอนได้ทันที

โดยปกติจะอ่านหนังสือเรียนเฉลี่ยวันละ ๕-๖ ชั่วโมง ทำให้เข้าใจบทเรียนได้เป็นอย่างดี จึงสามารถทำคะแนนเรียนได้เฉลี่ย ๓.๕-๓.๙ และวิชาที่ชอบมากที่สุด คือ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ส่วนเหตุผลที่เรียนต่อในคณะเทคนิคการแพทย์ ก็เพราะมหาวิทยาลัยมหิดลมีชื่อเสียงด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งเขาต้องการศึกษามาช่วยดูแลสุขภาพของบิดา ประกอบกับช่วงวันหยุดต้องออกไปทำงานรับจ้าง จึงไม่มีโอกาสไปฝึกงานที่โรงพยาบาลก่อนสอบ ทำให้ไม่สามารถเลือกเรียนในคณะแพทยศาสตร์ได้

อนาคตหลังศึกษาจบออกมา จะมาทำงานตอบแทนสังคม ที่ได้ช่วยเหลือให้ตนมีโอกาสเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยมหิดลได้

น.ส.ศิริวรรณ บุญประวงค์ เพื่อนนักเรียนด้วยกัน กล่าวว่า ดีใจที่นายวีรชนแอนทรานซ์ได้ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนตัวเองสอบติดที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลสกลนคร และระหว่างเรียนมาด้วยกัน เมื่อกลุ่มเพื่อนมีข้อสงสัยในวิชาที่เรียนมา จะมาสอบถามเพิ่มเติมเอากจากนายวีรชน เพราะเพื่อนทั้งโรงเรียนรู้ว่า นายวีรชน เป็นคนขยัน เรียนเก่ง ไม่เที่ยวเตร่ แต่ถ้ามีการสอบวัดผลการเรียนในระดับไหน นายวีรชนจะเข้าร่วมสอบแข่งขันด้วย จนมีใบประกาศมากที่สุดโรงเรียน

ด้าน นายสนั่น เล่าถึงเหตุการณ์วันที่บุตรชาย ทราบผลสอบและมาเล่าให้พ่อแม่ฟัง ซึ่งตอนแรกไม่เข้าใจว่า มีความสำคัญต่ออนาคตของครอบครัวอย่างไร และช่วงแรกบุตรชายมีอาการซึมเศร้า เพราะคิดถึงค่าใช้จ่ายในการเรียนต่อ ที่ครอบครัวไม่สามารถส่งเสียได้

จนกระทั่งผู้อำนวยการโรงเรียนและสื่อมวลชน ยื่นมือเข้ามาช่วย ทำให้บุตรชายเริ่มมีความหวังในการศึกษาต่อ ซึ่งเงินที่ได้รับบริจาคได้เก็บไว้ในบัญชีของลูกชาย เพื่อใช้เป็นค่าเล่าเรียนจนกว่าจะจบ

ที่มา : http://guideubon.com/news/view.php?t=17&s_id=839&d_id=839

- หลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรม ๖ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

- จากกรณีศึกษา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรม ๖ อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ อย่างไร

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรม ๖

กรณีศึกษาที่ ๓ บิณฑฺ บรรลือฤทธิ รับรางวัลดารานักแสดงที่มีจิตอาสาดีเด่น

บิณฑฺ บรรลือฤทธิ รับรางวัลดารานักแสดงที่มีจิตอาสาดีเด่น รางวัล “ หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร ” รางวัลสร้างเสริมคนดีมีคุณธรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ อาทิ โดยเฉพาะได้ทำงานเป็นอาสาสมัครกับมูลนิธิร่วมกตัญญู มาเป็นเวลา ๒๓ ปี ไปเก็บศพ ไปช่วยเหลือชาวบ้าน ซึ่งเป็นการเสียสละอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยสังคมจริงๆ และ จากบทสัมภาษณ์ ถาโมนายบิณฑฺฯ ว่า “ เอาแรงมาจากไหนมากมายเพื่อช่วยเหลือคน ” นายบิณฑฺฯ ให้สัมภาษณ์ ว่า...หากวันไหนผมไม่ได้ลงไปช่วยคนสักวัน ผมจะรู้สึกผิด อย่างเช่นวันนี้ ผมไม่ควรมาเตะฟุตบอล เพราะคนบริเวณเพชรเกษม ๑๒๐ โทรศัพท์แจ้งว่า พวกเขาต้องการสิ่งของ ถ้าผมไม่เข้าไป ลูกน้องผม ๑๐-๒๐ คน ก็ไม่ได้ไป ผมอยากให้พวกเขาพัก เพราะทำงานมาเป็นเดือนไม่ได้พักเลย บางครั้งอยากจะนอนอยู่บ้านสัก ๑-๒ วัน ก็ทำไม่ได้ เพราะคนกำลังลำบาก เรามานอนเฉยๆ ไม่ได้ในเฟซบุ๊กผม มีคนบอกว่า “ พี่บิณฑฺฯ ช่วยพี่น้องประชาชน ก็เหมือนช่วยในหลวงอีกแรง เพราะพวกเขาเป็นประชาชนของในหลวง ”

ที่มา : <http://instagram.com/p/fnEwITPc2y/>

- หลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรมธรรม ๖ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรมธรรม ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรมธรรม ๖

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๔ “หมอซุน” น.พ.ซุลกิฟลี ยูโซะ ได้รับรางวัลแพทย์ตัวอย่างภาคใต้ปี ๕๗

นายแพทย์ซุลกิฟลี ยูโซะ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลไม้แก่น จังหวัดปัตตานี ได้รับการคัดเลือกจาก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้เป็นผู้ได้รับรางวัลแพทย์ตัวอย่างภาคใต้ประจำปี ๒๕๕๗ โดยจะมีการมอบรางวัลในวันที่ ๖-๘ สิงหาคมนี้

นายแพทย์ซุลกิฟลี ยูโซะ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลไม้แก่นที่ชาวบ้านเรียกชื่อติดปากว่า "บอหมอซุน" หรือ "หมอซุน" เป็นชาวปัตตานี บิดาเป็นอิหม่ามประจำมัสยิด มารดาเป็นแม่บ้าน จบการศึกษาจากคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เริ่มทำงานปี ๒๕๓๕-ปัจจุบันปฏิบัติงานเป็นผู้อำนวยการโรงพยาบาลไม้แก่น จ.ปัตตานี ซึ่งอยู่ห่างจากจังหวัดปัตตานี ไปทางจังหวัดนราธิวาสประมาณ ๗๐ กิโลเมตร เป็นอำเภอที่เล็กที่สุดและไกลที่สุดของจังหวัดปัตตานี และเคยเป็น ๑ ใน ๒ แพทย์ชนบท ที่ได้รับการคัดเลือกจากมูลนิธิแพทย์ชนบทให้เป็นแพทย์ชนบทดีเด่นประจำปี ๒๕๔๗

ชาวชมรมแพทย์ชนบท ชาวโรงพยาบาลชุมชน และชาวบ้านทั่วไปต่างรู้จัก “หมอซุน” ผู้มีชีวิตที่เรียบง่าย ตั้งใจทำงาน ดูแลผู้ป่วยและคนไม้แก่นด้วยหัวใจ รักงานสาธารณสุข ไม่คิดจะย้ายไปเป็นใหญ่เป็นโต มีความสุขในการทำงานเป็นหมอในพื้นที่แม่ห่างไกล เป็นเสาหลักในพื้นที่ชายแดนใต้ที่พยายามทำหน้าที่การดูแลสุขภาพความเจ็บป่วยของประชาชนให้ดีที่สุดในทุกท่ามกลางความรุนแรง

น.พ.ซุลกิฟลี ยูโซะ เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๐ ช่วง ๗ ปี แรกปฏิบัติงานเป็นแพทย์เพียงคนเดียวของโรงพยาบาล เป็นหัวหน้าหน่วยแพทย์พยาบาลไทย ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย สร้างชื่อรับรางวัลมากมาย อาทิ รางวัลคณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขดีเด่นระดับ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รางวัลโรงพยาบาลชุมชนดีเด่นอันดับ ๓ ระดับ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๓๙-๒๕๔๐

ผลงานที่สำคัญของ น.พ.ซุลกิฟลี ใช้หลักการบริหารที่เรียกว่า โรงพยาบาลของเรา คือ การสร้างจิตสำนึกให้เกิดกับเจ้าหน้าที่และประชาชนว่า โรงพยาบาลไม้แก่นเป็นโรงพยาบาลของทุกคน ความร่วมมือต่างๆ จึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และไม่เคยมีปัญหาถูกร้องเรียนใดๆ ในด้านการบริการประชาชน ได้นำหลักการทางศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักการแพทย์และสาธารณสุขแผนปัจจุบัน มีการออกพบปะผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและประชาชนใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ที่มา : <http://www.deepsouthwatch.org/dsj/5992>

- หลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรม ๖ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุญพินิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรม ๖ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรมบุญพินิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรม ๖

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๕ ดร. กุลชาติ จุลเพ็ญ อดีตเด็กเร่รอนดินรณ จนเรียนจบดอกเตอร์

ใครจะคิดบ้างว่า เด็กเร่รอนที่เที่ยวขอข้าวชาวบ้านกิน ประทับชีพด้วยเก็บขยะขายมาตลอดชีวิตในวัยเด็กจะสามารถดิ้นรนต่อสู้กับอดีต ที่แสนโหดร้ายของตัวเองจนกลายมาเป็น "ด็อกเตอร์" อย่างเช่น "ดร.กุลชาติ จุลเพ็ญ" อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชีวิตในวัยเด็กของ ดร.กุลชาติ ราวกับนิยายน้ำเน่าที่ผู้ประพันธ์ฝีมือดีบรรจงเขียนขึ้น หากแต่ทุกอย่างคือโลกแห่งความจริง ดร.กุลชาติ ในวัยเด็กไม่ได้เป็นคนที่รักการเรียนเลยแม้แต่นิดเดียว แต่ เพราะทนเห็นแม่ลำบากมาตลอดชีวิต เขาจึงตัดสินใจ "เรียน" เพื่อหวังให้การศึกษาช่วยยกระดับของพวกเขาสองแม่ลูกให้ดีขึ้น และความตั้งใจจริงของ ดร.กุลชาติ ก็ทำให้เขาขวนขวายจนคว้าปริญญาเอกจากประเทศญี่ปุ่นมาได้สำเร็จ

ปฏิเสธไม่ได้ว่า คุณแม่ของ ดร.กุลชาติ คือคนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้อาจารย์หนุ่มคนนี้เป็นอย่างทุกวันนี้ ด้วยคำสอนที่พร่ำบอกเสมอๆ ว่า "คนเราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกที่จะเป็นได้" ยังคงเป็นคำที่ ดร.กุลชาติ จดจำไว้ในใจเสมอมา และนี่ไม่ใช่คำพูดที่เกินความจริงเลยแม้แต่น้อย เพราะจากต้นทุนชีวิตติดลบที่ต้องเกิดมา กลายเป็นเด็กเร่รอน ขออาหารคนอื่นกินประทังชีพไปวัน ๆ แต่มาถึงวันหนึ่ง เขาตัดสินใจเลือกเดินในเส้นทางที่จะเป็นคนดี และใฝ่เรียน จนกระทั่งประสบความสำเร็จในที่สุด

ที่มา : <http://www.volunteerspirit.org/node/5909>

- หลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ๖ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

- จากกรณีศึกษา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ๖ อย่างไร

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ อย่างไร

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรมบุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ๖

ใบความรู้ที่ ๖.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรณธรรม ๖

มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)

มรรค คือ ข้อปฏิบัติ วิธีหรือหนทางที่นำไปสู่ความดับทุกข์ เป็นทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อริยมรรคมีองค์ ๘ ได้แก่ เห็นชอบ คิดชอบ เจรจาชอบ การงานชอบ เลี้ยงชีพชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ ตั้งจิตมั่นชอบ หลักธรรมที่พึงปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ความดับทุกข์ ได้แก่

บุพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา

บุพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา คือ ธรรมที่เป็นเครื่องหมายบ่งบอกล่วงหน้าว่า มรรคมีองค์ ๘ ประการ จะเกิดขึ้นแก่ผู้นั้น ๗ ประการ คือ

๑. ความมีกัลยาณมิตร (กัลยาณมิตรตตา) หมายถึง การมีเพื่อนดี คบหาผู้ที่มีปัญญาและเป็นแบบอย่างที่ดี
๒. ความถึงพร้อมด้วยศีล (ศีลสัมปทา) หมายถึง การปฏิบัติตนอยู่ในศีล มีความประพฤติดีงาม
๓. ความถึงพร้อมด้วยฉันทะ (ฉันทสัมปทา) หมายถึง มีความพอใจในการทำสิ่งที่ดีงามใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ สิ่งต่างๆ อย่างจริงจัง
๔. ความถึงพร้อมที่จะฝึกฝนตนเอง (อัตตสัมปทา) หมายถึง การฝึกฝนตนเองให้มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางกาย ศีล จิต และปัญญา
๕. ความถึงพร้อมด้วยทิวฐิ (ทิวฐิสัมปทา) หมายถึง ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องดีงามและมีเหตุผล มองสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง
๖. ความถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท (อัปมาทสัมปทา) หมายถึง มีความกระตือรือร้น ตั้งมั่นอยู่ในความไม่ประมาท
๗. ความถึงพร้อมด้วยโยนิโสมนสิการ (โยนิโสมนสิการ) หมายถึง การคิดพิจารณาโดยแยบคาย รู้จักคิดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้เห็นความจริงและได้ประโยชน์มาพัฒนาตนเอง

ดรณธรรม ๖

ดรณธรรม หมายถึง ธรรมนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า หรือหนทางแห่งความสำเร็จ มี ๖ ประการ คือ

๑. อาโรคยะ คือ การรักษาสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ
๒. ศีล คือ การมีระเบียบวินัย ไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่สังคม
๓. พุทธานุมัติ คือ ได้คนดีเป็นแบบอย่างประพฤติตามแบบอย่างของคนดี
๔. สุตะ คือ ตั้งใจเรียนให้รู้จริง ค้นคว้าให้รู้ให้เชี่ยวชาญ ติดตามข่าวสารให้รู้เท่าทัน
๕. ธรรมานุวัติ คือ ทำแต่สิ่งที่ถูกต้องดีงาม ดำรงมั่นอยู่ในสุจริต ทั้งในชีวิตและการงาน
๖. อลีนตา คือ ความขยันหมั่นเพียร มีกำลังใจแข็งแกร่ง ไม่ย่อหย่อน ท้อถอยเฉื่อยชา เพียรพยายามหาความก้าวหน้าเรื่อยไป

ใบงานที่ ๖.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : บุพพนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ดรฺณธรรม ๖

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. บุพพนิมิต แปลว่า มี ประการ
๒. มีเพื่อนดีที่แนะนำประโยชน์ให้ ในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า
๓. อัปมาทสัมปทา แปลเป็นภาษาไทยว่า
๔. ความถึงพร้อมด้วยการที่จะฝึกฝนพัฒนาตนเอง เรียกว่า
๕. มรรค คือ
ประกอบด้วย
-
๖. ดรฺณธรรม หมายถึง
-
๗. รักษาสุขภาพดีมิให้มีโรคทั้งจิตและกาย ในทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า
๘. การศึกษาแนวทางจากสัตบุรุษ (คนดี) และยึดถือตามแบบอย่างนั้น เป็นการปฏิบัติตนตามดรฺณธรรม ๖ ข้อ
ที่ว่า
๙. การรู้จักให้อภัย ไม่อาฆาตพยาบาท ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นการ
ปฏิบัติตนตามดรฺณธรรม ๖ ข้อที่ว่า
๑๐. จากคำกล่าวที่ว่า “ไม่ท้อแท้เฉื่อยชา เพียรก้าวหน้าเรื่อยไป” เป็นการปฏิบัติตนตามดรฺณธรรมข้อที่
มีใจความว่า

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนหาภาพข่าว หรือข่าวตัวอย่างบุคคลที่มีคุณลักษณะตรงตามหลักธรรมดรฺณธรรม ๖ แล้วนำมาวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไปนี้

ติตรูปภาพหรือข่าว	ชื่อบุคคล

	แหล่งข้อมูล

๑. ตัวอย่างการกระทำที่สอดคล้องกับหลักดรฺณธรรม ๖
-
๒. ผลดี / ประโยชน์ ของการปฏิบัติ
-
-
๓. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหลักดรฺณธรรม ๖ ได้อย่างไร
-
-

ใบงานที่ ๗.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริฎฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์จากการชมคลิปภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะ

เรื่องเล่าภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะสะท้อนถึงความรัก ความผูกพันระหว่างแม่ลูกคู่หนึ่ง ซึ่งตัวลูกชายเป็นแค่เด็กนักเรียนชั้นประถม แต่มีความตั้งใจที่จะแบ่งเบาและปกป้องผู้เป็นแม่ที่เคยประสบอุบัติเหตุรถถยนต์ชน

- หลักธรรมกุศลจริฎฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

.....
.....

- จากภาพยนตร์โฆษณา ลูกชายคนกวาดขยะ การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม กุศลจริฎฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐ อย่างไร

.....
.....
.....
.....

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

.....
.....
.....
.....

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม กุศลจริฎฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

.....
.....
.....
.....

- จากภาพยนตร์โฆษณา Unsung Hero และ Street Concert ลูกชายคนกวาดขยะ นักเรียนอภิปรายเกี่ยวลักษณะครอบครัวในสังคมไทยปัจจุบัน พร้อมวิเคราะห์ถึงปัญหาและแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ที่ ๗.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจิรัฏฐิติธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

กุศลจิรัฏฐิติธรรม ๔

กุศลจิรัฏฐิติธรรม หมายถึง ธรรมสำหรับดำรงความมั่งคั่งของตระกูลให้ยั่งยืน มี ๔ ประการ คือ

๑. ทรัพย์สินหรือสิ่งของใดที่หมดหรือหายไป ควรรู้จักหามาแทนไว้ (นัฏฐคเวสนา)
๒. รู้จักซ่อมแซมบูรณะของเก่าหรือของที่ชำรุดให้ใช้งานได้ (ชินณปฏิสังขรณา)
๓. รู้จักกิน รู้จักใช้เท่าที่จำเป็นให้เหมาะสมแก่ฐานะของตน (ปริमितปานโกชนา)
๔. ตั้งผู้มีศีลให้เป็นพ่อบ้านแม่บ้าน เพื่อความเป็นระเบียบและสงบสุขของครอบครัว (อธิปัจจ

สีลวันตสถาปนา)

กุศลกรรมบถ ๑๐

กุศลกรรมบถ หมายถึง ทางแห่งกุศล ทางแห่งความดี หรือทางแห่งความดีอันเป็นทางนำไปสู่ความสุข ความเจริญ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังนี้

๑. กายสุจริต ๓ คือ การกระทำความดีทางกาย ได้แก่

- การละเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ทำร้ายผู้อื่น (ปาณาติปาตา เวรมณี)
- การละเว้นจากการลักทรัพย์ หรือถือเอาของที่มีผู้อื่นมิได้ให้มาเป็นของตน (อทินนาทานา เวรมณี)
- การละเว้นจากการประพฤติผิดในกาม (กาเมสุมิจฉาจารา เวรมณี)

๒. วจีสุจริต ๔ คือ การกระทำความดีทางวาจา ได้แก่

- การละเว้นจากการพูดโกหก (มุสาวาทา เวรมณี)
- การละเว้นจากการพูดส่อเสียด ยุยงให้แตกแยก (ปิสุณาย วาจาเย เวรมณี)
- การละเว้นจากการพูดคำหยาบ (ผรุสาย วาจาเย เวรมณี)
- การละเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ ไร้สาระ (สัมผัปปลาปา เวรมณี)

๓. มโนสุจริต ๓ คือ การกระทำความดีทางใจ ได้แก่

- ไม่คิดอยากได้ของผู้อื่น (อนภิชณา)
- ไม่คิดปองร้าย ไม่แค้นเคืองผู้อื่น (อพยาบาท)
- ไม่เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม ไม่เห็นผิดเป็นชอบ (สัมมาทิฎฐิ)

ใบงานที่ ๗.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : กุศลจริยวัตรธรรม ๔ กุศลกรรมบถ ๑๐

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนนำตัวอักษรหน้าข้อความในหมวด ข ไปใส่ในช่องว่างหน้าข้อความในหมวด ก (๑๐ คะแนน)

หมวด ก

หมวด ข

๑. ชินณปฏิสังขรณา	ก. สิ่งของใดที่หมดหรือหายไป ควรรู้จักหามาแทนไว้
๒. กุศลจริยวัตรธรรม	ข. ซ่อมแซมสิ่งของเก่าที่ชำรุดเสียหาย
๓. เว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ	ค. ไม่แสวงหารายได้โดยทางทุจริต ลักขโมย
๔. เว้นจากการประพฤติดัดในกาม	ง. ไม่นำความขำนี้ไปบอกขำโน้น
๕. หัวหน้าครอบครัวเป็นคนดี มีศีลธรรม	จ. การรู้จักประหยัด ไม่ใช่จ่ายเกินฐานะของตัวเอง
๖. ปริมิตปานโภชนา	ฉ. ยินดีเฉพาะสตรีหรือบุรุษที่เป็นคู่ครองของตนเท่านั้น
๗. เว้นจากการพูดส่อเสียด	ช. ไม่ผูกใจเจ็บ ไม่คิดอาฆาตล้างแค้นไม่จองเวร
๘. ไม่พยาบาทปองร้ายผู้อื่น	ซ. ข้อปฏิบัติสำหรับรักษาวงศ์ตระกูลให้ดำรงอยู่นาน
๙. นัฏฐคเวสนา	ฌ. ไม่พูดเหลวไหลหรือพูดพล่อย พูดแต่ถ้อยคำที่เป็นจริง
๑๐. เว้นจากการลักทรัพย์	ฎ. หลักปฏิบัติทำให้ครอบครัวมีความสุข

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบประเด็นคำถามที่สำคัญต่อไปนี้ (๑๐ คะแนน)

๑. การที่สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้มีศีลธรรมมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของครอบครัวอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. มีคำกล่าวไว้ว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป” จะมีวิธีการอธิบายให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๘.๑ เรื่อง มรรค(ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

มนุษย์เพนกวิน เอกชัย วรณแก้ว จิตรกรใช้เท้าวาดภาพ คว่าปริญญา

“เราต้องทำมากกว่าคนอื่น เช่นคนอื่นทำสองชั่วโมงเราต้องทำมากกว่านั้น เพราะศักยภาพเรามีจำกัด” เอกชัย วรณแก้ว มนุษย์เพนกวินผู้ซึ่งเป็นจิตรกรไร้แขนใช้เท้าวาดภาพ ให้สัมภาษณ์หลังจากคว่าปริญญาตรี จากคณะจิตรกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง มาครอบครองได้สมใจ เพราะใจรักศิลปะ ทำให้ เอกชัย ผู้ซึ่งพิการไร้แขนมาตั้งแต่เกิดฝึกฝนตัวเองอย่างหนักด้วยการหัดใช้เท้าวาดภาพ กระทั่งได้มีโอกาสเรียนหนังสือเหมือนคนปกติ ก่อนจะได้รับคำแนะนำให้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเพาะช่าง แน่ใจว่าการเรียนในโรงเรียนเพาะช่างที่เต็มไปด้วยยอดฝีมือ ยิ่งทำให้ เอกชัย ต้องกระตุ้นตัวเองให้ทำได้ เหตุผลหนึ่งก็เพื่อลบคำสบประมาทของหลายๆ คนที่เคยพูดกับพ่อแม่ไว้ว่า “จะส่งเขามาเรียนทำไม เรียนไปก็ไม่จบ จบไปก็ไม่มีงานทำ คนอย่างนี้ใครเขาจะเอาไปทำอะไร”

ความยากลำบากของการเรียนอาจทำให้มนุษย์เพนกวินคนนี้ท้อแท้ไปบ้าง แต่เขาก็มีวิธีสร้างกำลังใจให้ตัวเอง เพื่อเอาแรงกลับมาเดินหน้าทำงานต่อ โดยไม่เคยต่อว่าโชคชะตาฟ้าดินที่ทำให้มีชีวิตรูปแบบนี้ และ เอกชัย ก็ไม่ปรารถนาจะให้ใครมาสงสารในสิ่งที่เขาเป็น เขาขอเพียงแค่คนในสังคมจะเห็นคุณค่าในตัวของเขาจริง

“ผม คงเป็นตัวช่วยให้คนอื่นหลายคน ผมคิดว่าโอกาสของคนมันมีอยู่ แล้วแต่ว่าเราจะไขว่คว้ามันยังไง ผมว่าปีหนึ่ง ๓๖๕ วัน วันหนึ่งมันต้องมีวันของเรา ถ้าเราไม่ท้อไม่ถอยไปเสียก่อน” เอกชัย ย้ำในความเชื่อมั่นที่ทำให้เขามีพลังสู้มาจนถึงทุกวันนี้

ที่มา : <http://www.volunteerspirit.org/node/5909>

- หลักธรรม : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติ เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) เป็นหลักธรรมที่ผู้ใดควรปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษา มนุษย์เพนกวิน เอกชัย วรรณแก้ว จิตรกรใช้เท้าวาดภาพว่าปริญญญา การกระทำสอดคล้องกับหลักธรรม สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติดี เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา) อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ผลดีหรือประโยชน์ที่ได้รับของการปฏิบัติอย่างไรต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างจากการดำเนินชีวิตประจำวันที่สอดคล้องกับหลักธรรม สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘ (ประพตติดี เว้นจากความชั่ว เว้นจากการดื่มน้ำเมา)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๘.๑ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘

สติปัฏฐาน ๔

สติปัฏฐาน หมายถึง ที่ตั้งของสติ การตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งทั้งหลายให้เห็นตามความเป็นจริง มี ๔ ฐาน คือ

๑. การกำหนดสติพิจารณากาย (กายานุปัสสนา) คือ พิจารณากายว่าเป็นเพียงกายไม่ใช่ตัวตนของเขาหรือของเรา
๒. การกำหนดสติพิจารณาเวทนา (เวทนานุปัสสนา) คือ พิจารณาความสุข ความทุกข์ ความรู้สึกเฉยๆ
๓. การกำหนดสติพิจารณาจิต (จิตตานุปัสสนา) คือ พิจารณาจิตที่มีสิ่งมาปรุงแต่ง ทั้งจิตฝ่ายกุศลและฝ่ายอกุศล
๔. การกำหนดสติพิจารณาธรรม (ธัมมานุปัสสนา) คือ พิจารณาธรรมให้เห็นตามความเป็นจริง ผู้ที่สามารถกำหนดสติให้รู้เท่าทันธรรมทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นผู้ที่ยังดำรงตนอยู่ในความไม่ประมาท เพราะมีสติอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นหลักธรรมดังกล่าวจึงเป็นธรรมที่ควรเจริญเพื่อความสำเร็จในชีวิต

มงคล ๓๘

มงคล คือ สิ่งที่ทำให้มีโชคดี ในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง ธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญ มี ๓๘ ประการ หลักธรรมที่เป็นมงคล ๓ ประการ มีดังนี้

๑. ประพฤติธรรม คือ การดำรงอยู่ในศีล ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องดีงาม ตามหลักของกุศลกรรมบถ ๑๐ เพื่อให้ได้รับผลอันเป็นมงคลแก่ชีวิต นั่นคือ สุขความเจริญ (ข้อ ๑๖) ธมมจริยา จ
 ๒. เว้นจากความชั่ว คือ การละเว้นจากการประพฤติปฏิบัติชั่วทั้งปวง ตามหลักของอกุศลกรรมบถ ๑๐ เพื่อให้มีความบริสุทธิ์ทั้งกาย วาจา และใจ เป็นมงคลแก่ชีวิต (ข้อ ๑๙) อารตี วิรตี ปาปา
 ๓. เว้นจากการดื่มน้ำเมา การดื่มน้ำเมาเป็นอบายมุขประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเสื่อม รวมทั้งการเสพสิ่งเสพติดทั้งหลายด้วยเช่นกัน เป็นหนทางที่จํานำความเดือดร้อนมาให้ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การละเว้นจากสิ่งเหล่านี้ได้ถือเป็นมงคลอันประเสริฐที่ควรปฏิบัติ (ข้อ ๒๐) มชชปาณา จ สณญโม
- มงคลที่ ๓ ประการนี้สามารถปฏิบัติไปพร้อมๆ ได้ในคราวเดียวกัน ผู้ที่ยึดถือปฏิบัติได้ย่อมเกิดเป็นมงคลแก่ชีวิต เพราะดำรงตนไม่ให้ก้าวไปสู่ความเสื่อมทั้งหลายนั่นเอง

ใบงานที่ ๘.๒ เรื่อง มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ) : สติปัฏฐาน ๔ มงคล ๓๘

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. การตั้งสติกำหนดพิจารณาสิ่งต่างๆ ให้รู้และเข้าใจในสังขารหรือรู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรียกว่า

.....

๒. การเดินจงกรม จัดเป็นสติปัฏฐาน คือ

๓. สติปัฏฐาน ๔ เป็นส่วนหนึ่งของหลักธรรม คือ

๔. การตั้งสติกำหนดพิจารณา คือ ความสุข ความทุกข์ หรือเฉยๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างรู้เท่าทันในทาง
พระพุทธศาสนา เรียกว่า

๕. การตั้งสติกำหนดพิจารณารธรรมที่เป็นฝ่ายดี หรือธรรมที่เป็นฝ่ายไม่ดีที่เกิดขึ้นในจิตใจ เพื่อรู้ว่าธรรมทั้งหลาย
อาศัยอยู่เหตุปัจจัยเกิดขึ้น เมื่อเหตุปัจจัยดับไป ธรรมเหล่านั้นก็ดับไปด้วย ไม่มีสิ่งใดมีตัวตนที่แท้จริง เรียกว่า

.....

๖. การประพฤติปฏิบัติธรรม คือ

.....

๗. อกุศลกรรมบถ ๑๐ หรือต้นตอของความชั่ว ๓ ประการ คือ

๘. การงดเว้นจากความชั่ว หมายถึง

.....

๙. ไกรสรช่วยเหลือเพื่อนๆ ในการทำกิจกรรมกีฬา ไกรสรทำตามมงคล คือ

๑๐. ประกิจเป็นศิษย์ที่ชอบปรนนิบัติรับใช้คุณครูแก่อยู่เสมอ เมื่อประกิจสอบตก คุณครูแก่ควรต้องให้
คะแนนไปตามความเป็นจริง คุณครูแก่ควรปฏิบัติตามมงคล คือ

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังมโนทัศน์ มงคลชีวิต : ประพฤติธรรม เว้นความชั่ว เว้นการดื่ม
น้ำเมา (๑๐ คะแนน)

ใบงานที่ ๙.๑ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนา
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษากรณีศึกษาแล้วตอบคำถามและทำแผนผังมโนทัศน์

กรณีศึกษาที่ ๑ สส.บังคับใช้กฎหมายสาขาส่งขยะ

นายเสริมยศ สมมัน รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม(สส.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดเผยว่า สถานการณ์สิ่งแวดล้อมยังคงทวีความรุนแรงต่อเนื่อง เช่น ปัญหาอากาศเป็นพิษ น้ำเน่าเสีย ดินเสื่อมสภาพ ป่าไม้ถูกทำลาย และโดยเฉพาะปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ดังนั้น แนวทางหนึ่งที่จะจัดการปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การอาศัยกลไกทางกฎหมาย แต่การบังคับใช้กฎหมายเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ต้องอาศัยความรู้ความชำนาญ จึงจะสามารถบังคับใช้ได้ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ที่ผ่านมา สส.ได้จัดอบรมการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม ให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง ปราศจากอคติ มีความยุติธรรม เพื่อประโยชน์ของสาธารณะอย่างแท้จริง

รองอธิบดี สส.กล่าวต่อว่า ทั้งนี้ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการปัญหาขยะซึ่งเป็นปัญหาเร่งด่วน ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ให้ความสำคัญชอบ ก็ได้กำหนดให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายมาป้องปรามและแก้ปัญหาการลักลอบทิ้งขยะรวมทั้งของเสียมีพิษต่างๆ เช่น การตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้งลักลอบกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน กากอุตสาหกรรม กากกัมมันตรังสี ของเสียอันตรายและมูลฝอยติดเชื้อที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งการพิจารณาเสนอกฎหมายที่จะใช้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศให้เป็นเอกภาพ อาทิ ยกร่างกฎหมายและกฎระเบียบเพิ่มเติมต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะของประเทศ เป็นต้น.

ที่มา : <http://thairath.co.th/content/481101>

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตนตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในภายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๒ สั่งย้ายนายช่างรังวัด สปก.นครราชสีมา เหตุนำที่ดิน สปก.ไปจัดสรรขายปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา มีคำสั่งย้ายนายช่างรังวัด สปก.นครราชสีมา หลังตรวจสอบพบว่าเกี่ยวข้องกับ การนำที่ดินในเขตปฏิรูป อ.ปากช่อง ไปจัดสรรขาย พร้อมประสานให้ที่ดินจังหวัดนครราชสีมาตรวจสอบ การออกเอกสารสิทธิ์ย้อนหลังที่ดินของศิริมาया ที่พบว่าทับซ้อนกับที่ สปก.กว่า ๖๐๐ ไร่

นายชำนาญ กลิ่นจันทร์ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ระบุว่า ได้รับข้อมูลจาก ป.ป.ท.ว่า นางพรทิว สุตันติราษฎร์ นายช่างรังวัด สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา เกี่ยวข้องกับการนำที่ดินในเขตปฏิรูป อ.ปากช่อง พื้นที่กว่า ๑๐๐ ไร่ ไปออกโฉนดและจัดสรรขายไร่ละ ๑๐ ล้านบาท เบื้องต้นจึงมีคำสั่งย้ายนาง พรทิว ไปช่วยราชการที่กรุงเทพมหานครและตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ยังเปิดเผยถึงความคืบหน้าการตรวจสอบการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ของศิริมาया ที่พบว่ารุกที่สปก.กว่า ๖๐๐ ไร่ ว่าขณะนี้ได้ประสานไปยังที่ดินจังหวัดนครราชสีมา ให้ตรวจสอบ การออกเอกสารสิทธิ์ย้อนหลังว่าออกโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ก่อนหน้านี้หลายหน่วยงานเข้าตรวจสอบการบุกรุกป่าและที่ดินของรัฐใน อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ทั้งกรณีของศิริมาया โบนันชา และโครงการจัดสรรมุนแดนซ์ ยังมีกรณีการจัดสรรที่ดินใน ต.หมูสี อ.ปากช่อง ใกล้ทางขึ้นอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อนำมาขาย จากการตรวจสอบพบว่าเป็นของนายช่างรังวัดคนหนึ่ง ใน สำนักงานปฏิรูปจังหวัดนครราชสีมา

ที่มา : <http://news.thaipbs.or.th/envnews>

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตนตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในภายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๓ World Affairs: ความขัดแย้งระหว่างชาวพุทธกับมุสลิมในศรีลังกาและเมียนมาร์

World Affairs วันนี้จะพูดถึงความขัดแย้งระหว่างศาสนาพุทธกับอิสลามในสองประเทศคือศรีลังกาและเมียนมาร์ ที่ความขัดแย้งระหว่างสองศาสนานี้เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก

เมื่อวันอังคารที่ผ่านมาชาวนิวซีแลนด์ และชาวเมียนมาร์อีก ๒ คนถูกทางการเมียนมาร์ตัดสินจำคุก ๒ ปีครึ่ง ในข้อหาหลบหลู่ศาสนาพุทธด้วยการโพสต์โปสเตอร์รูปพระพุทธรูปเจ้าใส่หูฟังบนเฟซบุ๊ก โดยใช้โปสเตอร์นี้เพื่อโฆษณาเครื่องดื่มราคาถูกในบาร์ของตัวเอง สร้างความโกรธชังอย่างมากในเมียนมาร์ เรื่องนี้กลายเป็นประเด็นถกเถียงในนานาชาติ อย่างองค์กร Human Rights Watch ออกมาบอกว่าชายทั้งสามคนกระทำการที่เป็นประเด็นอ่อนไหวต่อศาสนาก็จริง แต่ไม่ควรจะลงโทษถึงขนาดจำคุก อิสรภาพในการแสดงออกในเมียนมาร์มีมากขึ้นภายใต้การปกครองของรัฐบาลพลเรือน แต่กระแสชาตินิยมเชิงศาสนาในเมียนมาร์กลับรุนแรงขึ้นในช่วง ๒-๓ ปีที่ผ่านมา พระวິระธู พระสงฆ์ชาตินิยมหัวรุนแรงก็ได้รับความนิยมขึ้นเรื่อยๆ และในเวลาเดียวกันชาวมุสลิมในเมียนมาร์ก็กลายเป็นเป้าหมายมากขึ้น โดยเฉพาะในรัฐยะไข่ ซึ่งประชากรเมียนมาร์กว่า ๙๐% นับถือศาสนาพุทธ ความขัดแย้งระหว่างชาวพุทธกับชาวมุสลิมเกิดขึ้นไม่กว้างขวางนัก ที่ผ่านมามีเกิดขึ้นแค่ในสองประเทศคือศรีลังกาและเมียนมาร์ สิ่งที่น่าฉงนคือสองประเทศนี้คือประเทศที่ปราศจากมุสลิมหัวรุนแรงแต่กลับมีความขัดแย้งทางศาสนาเกิดขึ้น ในประเทศศรีลังกา กลุ่มพระสงฆ์ได้ออกมาเดินขบวนเรียกร้องให้คว่ำบาตรธุรกิจของมุสลิม รวมถึงต่อต้านขนาดครอบครัวที่ใหญ่ของชาวมุสลิมในศรีลังกาด้วย

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพุทธและมุสลิมในศรีลังกานั้นไม่มีชาวมุสลิมเสียชีวิตจึงไม่ถือว่ารุนแรงนักเมื่อเทียบกับเมียนมาร์ที่มีคนเสียชีวิตจำนวนมาก การเริ่มประกาศเป็นศัตรูกับชาวมุสลิมในเมียนมาร์เริ่มขึ้นโดยกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า ๙๖๙ ซึ่งนำโดยพระสงฆ์วรัระธู ซึ่งต่อมาถูกจำคุกในปี ๒๐๐๓ ในข้อหาสร้างความเกลียดชังและแตกแยกระหว่างศาสนา แต่สุดท้ายถูกปล่อยตัวในปี ๒๐๑๒ เขาได้อ้างตัวเองอย่างแปลกประหลาดว่าเป็นบิน ลาเดน แห่งศาสนาพุทธ

ศาสนาพุทธมีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวต่างๆ ทั้งในเมียนมาร์และศรีลังกา อย่างในศรีลังกา พระสงฆ์มีบทบาทในการปลดแอกตัวเอกจากการเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ ส่วนในเมียนมาร์นั้นพระสงฆ์มีบทบาททางการเมืองด้วยการเรียกร้องประชาธิปไตยในปี ๒๐๐๗

ที่มา : <http://www.krobkruakao.com/ข่าวต่างประเทศ/119820/World-Affairs-ความขัดแย้งระหว่างชาวพุทธกับมุสลิมในศรีลังกาและเมียนมาร์.html>

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตนตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในภายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๔ เปิดข้อมูลล่าสุด “วัยรุ่นไทยคลอดลูกทุก ๔ นาที”

น.ส.ณัฐยา บุญภักดี คณะทำงานเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (United Nations Population Fund – UNFPA) ประจำประเทศไทย กล่าวว่า ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงอันดับต้นๆ ที่กระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากร จากรายงานสถานการณ์แม่วัยใส ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ UNFPA ล่าสุดเมื่อปี ๒๕๕๕ พบว่า ในวัยรุ่นหญิงไทยอายุระหว่าง ๑๕-๑๙ ปี ซึ่งมีอยู่ ๒.๔ ล้านคน มีอัตราการคลอดลูก ๑ คนในทุก ๔ นาที และที่น่ากังวลอย่างยิ่งคือในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีเด็กหญิงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีที่กลายเป็นเด็กหญิงแม่เพิ่มขึ้นเกือบ ๓ เท่า จาก ๑,๔๐๐ ราย เป็น ๓,๗๐๐ ราย ขณะที่อัตราเกิดของไทยอยู่ที่ ๘๐๐,๐๐๐ คนต่อปี ในจำนวนนี้ เป็นแม่วัยรุ่นกว่า ๑๒๐,๐๐๐ คน และยังพบหญิงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ที่มีการตั้งครรภ์และคลอดซ้ำ มีจำนวนมากถึง ๑๕,๐๐๐ คนต่อปี ซึ่งอัตราแม่วัยรุ่นของไทยสูงเป็นอันดับที่ ๕ ของอาเซียน การมีแม่วัยรุ่นจำนวนมากจะกระทบต่อคุณภาพชีวิตของทั้งแม่และเด็ก เพราะการคลอดในแม่อายุน้อย ทารกที่เกิดมาจะมีโอกาสเสี่ยงต่อภาวะพิการแต่กำเนิด และน้ำหนักตัวน้อยกว่ามาตรฐาน มีโอกาสเจ็บป่วยและเสียชีวิตสูงกว่าทารกที่คลอดจากแม่ที่อายุเลยช่วงวัยรุ่นแล้ว

“อัตราการการเป็นแม่วัยรุ่นที่เพิ่มขึ้น มาจากหลายสาเหตุ ทั้งการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุต่ำลง คือเฉลี่ยอยู่ที่อายุ ๑๓-๑๕ ปี การเพิ่มขึ้นของอัตราวัยรุ่นที่อยู่ด้วยกันก่อนแต่งงาน อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในกลุ่มวัยรุ่นต่ำกว่า ๕๐% การใช้สารเสพติด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งน่าเป็นห่วงมาก เพราะการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและวัยรุ่น มักเกิดจากคนใกล้ตัว ที่สำคัญคือ การขาดความเข้าใจเรื่องเพศอย่างถูกต้องของคนส่วนใหญ่ เด็กและเยาวชนจำนวนมาก ยังขาดโอกาสเรียนรู้ทักษะชีวิต และเพศศึกษา การเข้าไม่ถึงบริการปรึกษาแนะนำที่เป็นมิตร รวมทั้งการหลั่งไหลของวัฒนธรรมยุคออนไลน์ ทำให้เยาวชนเข้าถึงสื่ออย่างไร้ขีดจำกัด” น.ส.ณัฐยา กล่าว

ที่มา : <http://www.sanook.com/hot/search/all/%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%A2%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2/>

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในภายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ ๕ มอบประกาศเกียรติคุณ "น้องทิว" เด็กจิตอาสาช่วยโบกรถหลบอุบัติเหตุ

กรุงเทพฯ ๓ ก.ย.- นายชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) มอบประกาศเกียรติคุณและทุนการศึกษา ๕,๐๐๐ บาท แก่ ด.ช.นราภิววัฒน์ มินกิตติกุล อายุ ๑๔ ปี นักเรียนชั้น ม.๒ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ซึ่งทำความดีด้วยการอาสาตัวช่วยเหลืออาสาสมัครมูลนิธิร่วมกตัญญู จากกรณีรถจักรยานยนต์ประสบอุบัติเหตุใกล้กับโรงเรียน เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคมที่ผ่านมา ทั้งการอำนวยความสะดวกการจราจร และขอร่วมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ รวมถึงดูการชันสูตรพลิกศพ ทำให้ประชาชนที่ผ่านไปพบเหตุการณ์ถ่ายภาพส่งเข้าสู่สังคมออนไลน์ และได้รับคำชมเชยอย่างกว้างขวาง

ทั้งนี้ ด.ช.นราภิววัฒน์ หรือ "ทิว" เปิดเผยว่า ชอบให้ความช่วยเหลือผู้อื่นเป็นประจำ รวมทั้งยังศึกษาฝึกฝนจนได้เป็นอาสาสมัครแจ่งเหตุ และใช้วิทยุสื่อสารในการติดตามเหตุการณ์ต่างๆ ปัจจุบันยังเป็นसारวัตรนักเรียนของโรงเรียน และหวังว่าเมื่อเติบโตขึ้นจะมีส่วนช่วยเหลือสังคมมากยิ่งขึ้น.-สำนักข่าวไทย

ที่มา : <http://www.mcot.net/site/content?id=522567df150ba0947d00000f#.VUL8yzuirDc>

- จากกรณีศึกษา การปฏิบัติตนตามหลักชาวพุทธจะต้องปฏิบัติตนอย่างไรในการดำเนินชีวิตในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษามีหลักธรรมใดที่มีความสอดคล้องในการปฏิบัติตนและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องเป็นปัญหาความรุนแรงประเภทใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- จากกรณีศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องของถ้าไม่แก้ไขจะเกิดอะไรขึ้นในภายภาคหน้า และถ้าแก้ไขจะเกิดอะไรขึ้น จะมีผลต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- เราสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ ๙.๑ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนา
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก

โลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งหมายถึง การที่ระบบสังคม กระบวนการ หรือรูปแบบทางสังคม

โลกและสังคมมนุษย์ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน เรียกว่าอยู่ในยุคแห่งการบริโภค ซึ่งหมายถึง การได้กินมากๆ กินดีๆ และใช้มากๆ ใช้ดีๆ มีความพอใจในความหรูหราฟุ่มเฟือย ซึ่งพฤติกรรมการบริโภคของคนไทยในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปจากสมัยก่อนค่อนข้างมากจากอดีตที่ประเทศยังคงเป็นสังคมเกษตรกรรมมีการบริโภคเพื่อการยังชีพต่อมาได้ปรับเปลี่ยนทีละเล็กละน้อยกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิต การรับอารยธรรมจากตะวันตก ค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ล้วนเป็นปัจจัยให้พฤติกรรมของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองมีวิถีการดำเนินชีวิตและการบริโภคที่เคยเป็นไปเพื่อความอยู่รอด กลายเป็นวิถีการดำเนินชีวิตและบริโภคเพื่อความชอบของแต่ละบุคคล และตามฐานะทางครอบครัวและสังคม โดยเฉพาะผู้คนในสังคมเมืองทุกวันนี้ การบริโภคส่วนใหญ่ใช้จ่ายในประเภทสินค้าฟุ่มเฟือย มีการซื้อและใช้สินค้าที่มาจากต่างประเทศเพื่อการยอมรับในสังคม

ดังนั้นในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มนุษย์จึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุข หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงถูกมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว มีดังนี้

๑. การปฏิบัติตนของชาวพุทธ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติตนต้องอยู่ภายใต้กรอบหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เน้นความสุขสงบทางจิตใจมากกว่าวัตถุ หลักธรรมที่เหมาะสมที่นำมาใช้คือ มัชฌิมาปฏิปทา สอนให้ยึดทางสายกลาง และ สันโดษ แปลว่า มกน้อย หรือ ยินดีในสิ่งที่ตนหาได้อย่างชอบธรรม ความมกน้อยเป็นธรรมของผู้สละโลก

๒. อริยทรัพย์ ๗ คือทรัพย์อันประเสริฐ ๗ ประการ ที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสว่ามนุษย์ทั้งหลายควรพึงแสวงหาทรัพย์ทั้ง ๗ ประการนี้ไว้กับตน อริยทรัพย์ ๗ ประกอบไปด้วย

๑. ศรัทธา หมายถึง ความเชื่อ เชื่ออย่างมีเหตุผล
๒. ศีล หมายถึง การรักษาวัดระปฏิบัติ ทั้งทางกาย วาจาและใจของตนให้เรียบร้อยและมี

ความสำรวม

๓. ทิธี หมายถึง ความสะอาดต่อบาปและกรรมชั่ว
๔. โอตตปปะ หมายถึง ความเกรงกลัวต่อบาปและกรรมชั่ว
๕. พาหุสัจจะ หมายถึง ความเป็นผู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมาก ใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาจนมีความรู้มาก
๖. จาคะ หมายถึง การบริจาค การให้ทาน ความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และช่วยเหลือผู้อื่น
๗. ปัญญา หมายถึง ความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ลึกซึ้งในเหตุในผล เข้าใจความดี

ความชั่ว เข้าใจความถูกและผิด ไม่เอาใจเข้าหาวิชา

จะเห็นว่าอริยทรัพย์ ๗ ประการนี้ ไม่ใช่แค่ แหวน เงินทอง หรือของมีค่าอื่น ๆ ในทางโลก แต่เป็นของมีค่าในทางธรรม ทางจิตใจ ที่จะสามารถทำเราคนเรามีความสุขได้มากกว่าและยังยืนกว่าทรัพย์ในทางโลกทั้งปวง

๓. กุลจิรัฏฐิติธรรม หมายถึง ธรรมสำหรับดำรงความมั่งคั่งของตระกูลให้ยั่งยืน มี ๔ ประการ คือ

๑. ทรัพย์สินหรือสิ่งของใดที่หมดหรือหายไป ควรรู้จักหามาแทนไว้ (นัฏฐคเวสนา)

๒. รู้จักซ่อมแซมบูรณะของเก่าหรือของที่ชำรุดให้ใช้งานได้ (ชินณปฏิสังขรณา)

๓. รู้จักกิน รู้จักใช้เท่าที่จำเป็นให้เหมาะสมแก่ฐานะของตน (ปริमितปานโกชนา)

๔. ตั้งผู้มีศีลให้เป็นพ่อบ้านแม่บ้าน เพื่อความเป็นระเบียบและสงบสุขของครอบครัว (อธิปัจจ

สีลวันตสถาปนา)

การปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข คือ การอยู่ร่วมกันโดยปราศจากความรุนแรง มีความเห็นขัดแย้งกันได้ แต่ไม่จำเป็นต้องมีความรุนแรง คือมีความคิดเห็นต่างกันแต่ไม่ทำร้ายกันทางกาย ทางใจ ทางวาจา วิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความรุนแรง คือ

๑. ความรุนแรงกับความยุติธรรม

สถานที่ใดก็ตามที่ไม่มีความยุติธรรม มักจะมีความรุนแรงเกิดขึ้น นำมาซึ่งความลำเอียงอันเป็นที่มาความไม่ยุติธรรมมีด้วยกัน ๔ ประการ เรียกว่า อคติ ๔ ได้แก่ ทางความประพฤติที่ผิด มี ๔ อย่าง

๑. ฉันทาคติ หมายถึง ความลำเอียงเพราะรัก เพราะชอบเป็นพิเศษ

๒. โทสาคติ หมายถึง ความลำเอียงเพราะชัง เพราะความเกลียดชัง ความไม่ชอบ

๓. ภยาคติ หมายถึง ความลำเอียงเพราะกลัวหรือเกรงใจ

๔. โมหาคติ หมายถึง ความลำเอียงเพราะไม่รู้(หลง)

อคติ ๔ หรือ ความลำเอียงทั้ง ๔ ประการนี้ นับได้ว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งสำหรับทุกคน โดยเฉพาะคนที่ทำหน้าที่ปกครองคนอื่น คนที่เป็นหัวหน้างาน หัวหน้าครอบครัว ไม่ควรมีอคติทั้ง ๔ ประการนี้อยู่ในจิตใจ มิฉะนั้นผู้ใต้ปกครองจะขาดความเชื่อมั่น ไม่มีความสุข ไม่มีความรู้สึกมั่นคงและอบอุ่น รู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความแตกแยกและความไม่สำเร็จ ไม่เจริญก้าวหน้าของงานทั้งปวง

๒. ความรุนแรงกับความไม่รู้

ความรุนแรงในบางครั้งเกิดขึ้นเพราะความไม่รู้หรือความเข้าใจผิด ชาวพุทธที่ดีต้องหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความรุนแรง โดยปฏิบัติตนตามหลักกุศลธรรม ๔ หรือ วุฒิ ๔ คือ ธรรมเป็นเหตุการณแห่งความเจริญ หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องเพิ่มพูนความเจริญออกงาม มี ๔ ประการ

๑. สัมปยุตตสังเสวะ คือ การเสวนากับผู้รู้ รู้จักคบหาผู้รู้ ผู้ทรงคุณความดี การเข้าหาบัณฑิต แสวงหาแหล่งภูมิปัญญา

๒. สัทธัมมัสสวนะ คือ การฟังคำสอน เอาใจใส่สดับรับฟังคำบรรยาย คำแนะนำสั่งสอน แสวงหาความรู้ ทั้งจากตัวบุคคลโดยตรงและจากหนังสือแหล่งความรู้อื่นๆ

๓. โยสีโสมนสิการ คือ การคิดให้แยบคาย ฟังสิ่งใดแล้วพิจารณาไตร่ตรอง แยกแยะให้ละเอียดถี่ถ้วน แสวงหาคำตอบ หาเหตุผลให้ถูกต้อง

๔. ธรรมานุธรรมปฏิบัติ คือ การปฏิบัติให้ถูกหลัก นำสิ่งที่ได้เล่าเรียน รับฟังมาแล้ว ตริตรองพิจารณาให้ถ่องแท้ ให้ชัดจริง แล้วลงมือปฏิบัติตามที่เรียนมานั้น

๓. พรหมวิหาร ๔ กับสันติสุข

ความรุนแรงในบางครั้งเกิดจากการไม่มีน้ำใจ หรือไม่มีความเป็นมิตรต่อกัน พรหมวิหาร ๔ หมายถึง ธรรมประจำใจอันประเสริฐ เป็นหลักธรรมที่สำคัญที่สุดข้อหนึ่งที่จะช่วยให้คนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข มีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน ดังนี้

๑. เมตตา คือ ความรักใคร่ ปราบปรามให้ผู้อื่นได้รับความสุข

๒. กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

๓. มุทิตา คือ ความยินดีด้วยเมื่อผู้อื่นมีความสุข

๔. อุเบกขา คือ วางใจเป็นกลางเมื่อเห็นผู้อื่นเป็นทุกข์หรือเป็นสุขก็รับว่าทุกอย่างเป็นไปตามกฎแห่งกรรมตามสมควรแก่เหตุ

๔. อธิปไตย ๓ กับสันติสุข

การที่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจจะทำอะไรส่งไปนั้น อาเจยต์ถือหลักอธิปไตย ๓ อันหมายถึงความเป็นใหญ่ ภาวะที่ถือเอาเป็นใหญ่ ความเป็นอิสระ จำแนกออกเป็น ๓ อย่าง ดังนี้

๑. โลกาธิปไตย หมายถึง การถือกระแสโลกเป็นใหญ่ และโลกในที่นี้หมายถึงคน จะเห็นได้ในคำสอนของพระพุทธองค์ที่ตรัสว่า โลกคือหมู่มสัตว์ ดังนั้นโลกาธิปไตยตามความหมายนี้เทียบได้กับคำว่า ประชาธิปไตยที่ถือคนส่วนใหญ่เป็นหลัก

๒. อัตตาธิปไตย หมายถึง การถือตัวเองเป็นใหญ่ โดยไม่นำพาวาว่าคนอื่นจะเห็นเป็นอย่างไร จึงน่าจะเทียบได้กับคำว่า เผด็จการ

๓. ธรรมาธิปไตย หมายถึง ถือความถูกต้องเป็นใหญ่ อันถือได้ว่าเป็นหัวใจที่ปรากฏอยู่ได้ทั้งในโลกาธิปไตย และอัตตาธิปไตย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการกำกับให้ผู้กระทำไม่ว่าจะถือโลกเป็นใหญ่ตามข้อ ๑ หรือถือตัวเองเป็นใหญ่ตามข้อ ๒ ดำรงอยู่ได้โดยที่ผู้คนในสังคมยอมรับ ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่มีธรรมาธิปไตยกำกับไม่ว่าจะเป็นโลกาธิปไตย หรืออัตตาธิปไตย ที่มีอำนาจล้นฟ้าแค่นั้นถึงจุดหนึ่งแล้วก็ต้องมีอันพังทลายลง เพราะผู้คนในสังคมมองเห็นภัย และลุกขึ้นมาต่อต้านพร้อมกัน

๕. กุศลวิตกกับสันติสุข

กุศลวิตก หมายถึง การนึกคิดในทางที่ดีงาม โดยมีเหตุผลในการตรិ ตรีก และนึกถึงเรื่องราวต่างๆ รู้เหตุแห่งความเสื่อมและเหตุแห่งความเจริญ ผู้ที่นึกแต่สิ่งดีงามจะช่วยให้สังคมลดความรุนแรงลง จำแนกออกเป็น ๓ อย่าง คือ

๑. เนกขัมมวิตก หมายถึง ความนึกคิดในทางเสียสละ ความนึกคิดที่ปลอดจากกาม คือ ไม่ติดในการปรนเปรอสนองความอยากของตน

๒. อพยาบาทวิตก หมายถึง ความนึกคิดที่ปลอดจากการพยาบาท หรือความนึกคิดที่ประกอบด้วยเมตตา คือไม่คิดขัดเคืองหรือพยาบาทมุ่งร้ายบุคคลอื่น

๓. อวิหิงสาวิตก หมายถึง ความนึกคิดที่ปลอดจากการเบียดเบียน ความนึกคิดที่ประกอบด้วยกรุณาไม่คิดร้ายหรือมุ่งทำลาย

๖. สังคหัตถุกับสันติสุข

สังคหัตถุ แปลว่า วิธีในการสงเคราะห์ หมายถึง วิธีปฏิบัติเพื่อยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่นที่ยังไม่เคยรักใคร่นับถือ หรือที่รักใคร่นับถืออยู่แล้วให้สนิทแนบแน่นยิ่งขึ้น กล่าวอย่างง่ายๆ สังคหัตถุ คือ เทคนิควิธีที่ทำให้คนรัก หรือมนต์ผูกใจคนนั่นเอง มีทั้งหมด ๔ ประการ

๑. ทาน คือ การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเฟื้อแบ่งปันของๆตนเพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้ไม่เป็นคนละโมภ ไม่เห็นแก่ตัว เราควรคำนึงอยู่เสมอว่า ทรัพย์สินของที่เราหามาได้ มิใช่สิ่งจีรังยั่งยืน เมื่อเราสิ้นชีวิตไปแล้วก็ไม่สามารถจะนำติดตัวเอาไปได้

๒. ปิยวาจา คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบ คายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์เหมาะสมสำหรับกาลเทศะ พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญกับการพูดเป็นอย่างยิ่ง เพราะการพูดเป็นบันไดขั้นแรกที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น วิธีการที่จะพูดให้เป็นปิยวาจา นั้น จะต้องพูดโดยยึดถือหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ วันจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดส่อเสียด เว้นจากการพูดคำหยาบ เว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ

๓. อัตถจริยา คือ การสงเคราะห์ทุกชนิดหรือการประพฤติในสิ่งที่เป็ประโยชน์แก่ผู้อื่น

๔. สมานัตตา คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ หรือมีความประพฤติเสมอดันเสมอปลาย คุณธรรมข้อนี้จะช่วยให้เราเป็นคนมีจิตใจหนักแน่นไม่โลเล รวมทั้งยังเป็นการสร้างความนิยม และไว้วางใจให้แก่ผู้อื่นอีกด้วย

๖. สาราณียธรรมกับสันติภาพ

สาราณียธรรม แปลว่า ธรรมหรือสิ่งที่เป็นเหตุให้ระลึกถึงกันเป็นหลักการอยู่ร่วมกันที่ดี จุดหมายเพื่อต้องการสอนให้คนสมัครสมานสามัคคีกัน มีทั้งหมด ๖ ประการ

๑. กายกรรม อันประกอบด้วยเมตตา คือ การกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตา เช่นการให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ไม่รังแกทำร้ายผู้อื่น

๒. วจีกรรม อันประกอบด้วยเมตตา คือ การมีวาจาที่ดี สุภาพ อ่อนหวาน พูดมีเหตุผล ไม่พูดให้ร้ายผู้อื่นทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

๓. มโนกรรมอัน ประกอบด้วยเมตตา คือ ความคิดที่ประกอบด้วยเมตตาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นการคิดดีต่อกันไม่คิดอิจฉาริษยาหรือไม่คิดมุ่งร้ายพยาบาท หากทุกคนคิดแล้วปฏิบัติเหมือนกันความสามัคคีก็จะเกิดขึ้นในสังคม

๔. สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร เพื่อแสดงความรัก ความหวังดีของผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

๕. สีลสามัญญตา คือ ความรักใคร่สามัคคี รักษาศีลอย่างเคร่งครัดเหมาะสมตามสถานะของตนมีความประพฤติสุจริตปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

๖. ทิฐิสามัญญตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบ

**ใบงานที่ ๙.๒ เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนา
ในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข**

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๑๐ คะแนน)

๑. สิ่งสุดชั่ว ๒ ทาง ที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบ หลักธรรมที่ทรงนำมาแก้ไข คือ
๒. การเข้าไปช่วยกิจกรรมช่วยเหลือทางสังคม ควรนำหลักธรรมใดมาประยุกต์ใช้
-
๓. หลักธรรมที่ช่วยแก้ความลำเอียงในสังคมที่ก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรม คือ
๔. หลักธรรมที่ช่วยรักษาความมั่นคงของวงศ์ตระกูล คือ
๕. เพื่อป้องกันความรุนแรงจากความไม่รู้ และเพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามในสังคม ควรนำหลักธรรม
- ให้เกิดสงบสุข
๖. หัวใจหลักของการบริหารหลักธรรมสำหรับนักปกครอง คือ
๗. การปกครองที่มุ่งนำไปสู่ความไม่สงบภายในประเทศ ผู้นำมักจะนำระบบการปกครอง
- มาปกครอง ในพระพุทธศาสนาเรียกว่าระบบการปกครอง
๘. หลักธรรมที่ใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนอื่น คือ
๙. หลักธรรมที่ส่งเสริมคิดแต่สิ่งดีงาม ลดความรุนแรงในสังคม คือ
๑๐. หลักธรรมที่สร้างความสามัคคี คือ

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์กรณีตัวอย่างที่กำหนดให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมในการปฏิบัติตนตามหลักธรรมพระพุทธศาสนาในกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข (๑๐ คะแนน)

กรณีตัวอย่างที่ ๑ กฎของบ้านหลังนี้มี ๓ ข้อ คือ ข้อ ๑. ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นเจ้าของบ้านถูกเสมอ ข้อ ๒. ห้ามใครมาเสมอความคิดเห็น ข้อ ๓. ถ้าไม่เข้าใจ ให้ย้อนกลับไปดู ข้อ ๑ ข้อ ๒. อีกครั้ง

กรณีตัวอย่างที่ ๒ อรพินต์ตัดสินใจลาออกจากหัวหน้าวิชาการ เพราะไม่พอใจผู้อำนวยการโรงเรียนพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินอย่างลำเอียง

กรณีตัวอย่างที่ ๓ ในหมู่บ้านหลังเขา ในหมู่บ้านมีทีวีดูประจำหมู่บ้าน ๒ เครื่อง ไร่ที่โตงเรียน ๑ เครื่อง ไร่ที่ศาลากลางหมู่บ้าน ๑ เครื่อง เวลาดูทีวีก็จะมารวมกันที่ศาลากลางหมู่บ้าน แต่ใช้แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้า

กรณีตัวอย่างที่ ๔ ประเทศเนปาลประสบภัยแผ่นดินไหว บ้านเรือนเสียหายจำนวนมาก โบราณ สถานที่ท่องเที่ยวท่องเที่ยวทั้งหลายเกือบหมด ประชาชนเสีย ๓,๐๐๐ คน ประชาชนชาวไทยร่วมกันบริจาคเงินช่วยเหลือประเทศเนปาล

กรณีตัวอย่างที่ ๕ นักเรียน คณะครูโรงเรียนบ้านนาแล้ง และประชาชน ร่วมกันปลูกป่าชุมชน อนุรักษ์ต้นน้ำในหมู่บ้าน

แบบประเมินการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

กิจกรรมที่ประเมิน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ / วิชา รหัสวิชา

ชื่อผู้ประเมิน

วันที่ทำกิจกรรม วันที่ เดือน พ.ศ. คาบเรียนที่

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

๓ = ตรงกับการกระทำมากที่สุด ๒ = ตรงกับการกระทำปานกลาง ๑ = ตรงกับการกระทำน้อย

ชื่อ - สกุล	ความกระตือรือร้น ในการเรียน			ความสนใจใน การเรียน			ปฏิริยาโต้ตอบ กับครูผู้สอน			รวม คะแนน
	๓	๒	๑	๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)
 / /

เกณฑ์การประเมินการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความกระตือรือร้นในการเรียน	มีความพร้อม ตั้งตัว กระชับกระเฉงในการเรียนรู้ตลอดเวลาโดยครูไม่ต้องกระตุ้น	มีความพร้อม ตั้งตัว กระชับกระเฉงในการเรียนรู้บางเวลาครูต้องกระตุ้นเป็นบางครั้ง	ไม่มีความพร้อม ไม่ตั้งตัวและไม่กระชับกระเฉงในการเรียนรู้ตลอดเวลาโดยครูต้องกระตุ้นเป็นประจำ
๒. ความสนใจในการเรียน	มีความตั้งใจเรียนและตั้งใจปฏิบัติไม่หยอกล้อ พูดคุยเสียงดังในเวลาเรียน	มีความตั้งใจเรียนและตั้งใจปฏิบัติเป็นบางครั้งมีการหยอกล้อ พูดคุยเสียงดังเป็นบางครั้ง	มีการหยอกล้อ พูดคุยเสียงดังรบกวนเพื่อนและครูผู้สอน
๓. ปฏิบัติงานโต้ตอบกับครูผู้สอน	ผู้เรียนโต้ตอบกับครูผู้สอนอยู่เป็นประจำในการถาม-ตอบ คำถาม	ผู้เรียนโต้ตอบกับครูผู้สอนอยู่เป็นบางครั้งในการถาม-ตอบ คำถาม	นานๆ ครั้งผู้เรียนจะโต้ตอบกับครูผู้สอนบ้างในการถาม-ตอบ คำถาม

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
7 - 9	3 หมายถึง ดี
4 - 6	2 หมายถึง พอใช้
1 - 3	1 หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมินการปฏิบัติงานกลุ่ม

กิจกรรมที่ประเมิน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ / วิชา รหัสวิชา

วันที่ทำกิจกรรม วันที่ เดือน พ.ศ. คาบเรียนที่

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม

๑.	เลขที่
๒.	เลขที่
๓.	เลขที่
๔.	เลขที่
๕.	เลขที่
๖.	เลขที่
๗.	เลขที่
๘.	เลขที่
๙.	เลขที่
๑๐.	เลขที่

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

เกณฑ์การประเมิน ๔ = ดีมาก ๓ = ดี ๒ = พอใช้ ๑ = ปรับปรุง

ที่	รายการประเมิน	๔	๓	๒	๑
๑	การวางแผนการทำงาน				
๒	การปรึกษาและร่วมมือกันทำงาน				
๓	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่				
๔	ผลงานเสร็จตามกำหนดเวลา				
๕	การนำเสนอผลงาน				

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

..... / /

เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติงานกลุ่ม

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	๔	๓	๒	๑
๑. การวางแผน การทำงาน	มีการวางแผนใน การทำงานทุก ขั้นตอนตั้งแต่เริ่ม กิจกรรม	มีการวางแผนการ ทำงานทุกขั้นตอน ขณะทำกิจกรรม	มีการวางแผนใน การทำงานบาง ขั้นตอน	ไม่มีการวางแผน การทำงานทุก ขั้นตอน
๒. การปรึกษา และร่วมมือกัน ทำงาน	มีการปรึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย ในการทำงานทุก ขั้นตอนตั้งแต่เริ่ม กิจกรรม	มีการปรึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย ขณะทำกิจกรรม	มีการปรึกษา พูดคุยกันบ้าง เล็กน้อย	ไม่มีการปรึกษา พูดคุยแลกเปลี่ยน ซักถามข้อสงสัย เลย
๓. ความ รับผิดชอบต่อ หน้าที่	ปฏิบัติงานทุก อย่างตามที่ได้รับ มอบหมายอย่าง เต็มศักยภาพ	ปฏิบัติงานทุก อย่างตามที่ได้รับ มอบหมาย	ปฏิบัติงานตามที่ ได้รับมอบหมาย ได้เป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ครบทุก อย่าง	ไม่ปฏิบัติงานทุก อย่างตามที่ได้รับ มอบหมายอย่าง เต็มศักยภาพ
๔. ผลงานเสร็จ ตามกำหนดเวลา	สามารถ ปฏิบัติงานได้ตรง ตามระยะเวลาที่ กำหนดผลงาน ออกมามีคุณภาพ	ปฏิบัติงานตาม ระยะเวลาที่ กำหนดแต่ เสียเวลาเล็กน้อย ผลงานออกมามี คุณภาพ	ปฏิบัติงานตาม ระยะเวลาที่ กำหนดแต่ เสียเวลาเล็กน้อย ผลงานออกมามี คุณภาพ	ไม่ปฏิบัติงานตาม ระยะเวลาที่ กำหนดผลงาน ออกมาไม่มี คุณภาพ
๖. การนำเสนอ ผลงาน	มีผลการทำงาน เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ สมาชิกทุกคนมี ส่วนร่วมเสร็จ ทันเวลา	มีผลการทำงาน เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนเสร็จ ทันเวลา	มีผลการทำงาน เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนเสร็จ ทันเวลาบางครั้ง	มีผลการทำงาน เนื้อหาถูกต้อง ครบถ้วนเสร็จไม่ ทันเวลา

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป	๔ หมายถึง ดีมาก
ร้อยละ ๗๐ - ๗๙	๓ หมายถึง ดี
ร้อยละ ๖๐ - ๖๙	๒ หมายถึง พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐	๑ หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินใบงาน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑) การตอบคำถามตรงประเด็น	ตอบคำถามได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตรงประเด็นพร้อมยกตัวอย่างประกอบได้	ตอบคำถามได้อย่างถูกต้องครบถ้วนตรงประเด็นแต่ขาดการยกตัวอย่างประกอบ	ตอบคำถามไม่ตรงประเด็น
๒) เนื้อหาสาระถูกต้อง	เนื้อหาสาระถูกต้องครบถ้วน	เนื้อหาสาระถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วน	เนื้อหาสาระไม่ถูกต้อง
๓) ทำงานเรียบร้อยงานสำเร็จตรงเวลา	ทำงานได้เรียบร้อยและงานสำเร็จตรงเวลา	ทำงานเรียบร้อยไม่ตรงเวลา	ทำงานไม่เรียบร้อยและไม่ตรงเวลา

เกณฑ์การประเมินแผนผังมโนทัศน์

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	๓ (ดี)	๒ (พอใช้)	๑ (ปรับปรุง)
๑) เนื้อหา	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาถูกต้อง - เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาตรงตามหัวข้อเรื่อง - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง 	<ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาเป็นไปตามที่กำหนด - รายละเอียดครอบคลุม - เนื้อหาสอดคล้อง
๒) รูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบถูกต้องตามที่กำหนด - รูปแบบแปลกใหม่ - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปแบบแปลกใหม่ - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา 	<ul style="list-style-type: none"> - รูปภาพมีสีสันสวยงาม - รูปภาพสัมพันธ์กับเนื้อหา